

ŠALEŠKI RUDAR

CASOPIS JE IZHAIJAL KOT »RUDAR«,
GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA
LIGNITA VELENJE. — OD 1. MAJA 1965 DALJE
GA IZDAJA OBČINSKI ODBOR SZDL VELENJE.

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK
LJUBAN NARAKS
TEHNIČNI UREDNIK IVAN FIJAVZ

18. avgust 1966 — LETO II. ST. 15 (33)
CENA 30 NOVIH PAR ALI 30 STARIH DIN
POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

KONFERENCA DELAVSKIH SVETOV

Širok razgovor samoupravljalcev

Vsi smo priče revolucionarnih sprememb v našem družbenem in ekonomskem življenju. Nova ustava, gospodarska reforma, posebno pa sklepi III. in IV. plenuma CK ZKJ so nakazali smernice v graditvi nove, samoupravljalške Jugoslavije. Prvi uspehi so tu. S tem pa tudi zaupanje občanov. Marsikdo je skeptično gledal na vse to. Toda danes vsi pravimo — zakaj se ni spremenilo že prej? Minilo je leto odkar je bila uvedena gospodarska reforma, pokazala se je kot nujen in popolnoma upravičen družbeni akt. Uspešno nam je stabilizirati gospodarska gibanja. S tem smo lahko zadovoljni, toda kujmo železo dokler je še vroče. Z razvojem samoupravljanja so se pojavili tudi novi problemi. Zaradi izredno hitrega in spontanega razvoja smo marsikje že prerasli načela reforme in drugih instrumentov družbenega razvoja. Treba je precizneje določiti odnose na relaciji samoupravljalcev, državna administracija, med gospodarskimi in družbeno političnimi skupnostmi, pojavlja se problem investiranja, potreba po novih merilih produktivnosti, vprašanje formiranja cen, razmerja med bruto in neto dohodkom, enakost delavcev v proizvodnji in še več drugih vprašanj, v glavnem praktične narave. Gre za problem iz vsakdanjega družbenega in ekonomskega življenja.

Vsekakor konferenca samoupravljalcev, ki naj bi govorila o teh vprašanjih, ne namerava določevati nadaljnjega razvoja, to misel lahko negiramo samo s tem, da povemo, da se bo govorilo o samoupravljanju. Tu pa moramo zlomiti vsako željo po napačnem razumevanju le-tega, preprečiti vsako misel na monopolizacijo oblasti ali miselnosti ljudi, po posameznikih ali grupacijah državljanov z birokratsko in reakcionarno miselnostjo. Preprečiti moramo njihovo dejavnost, saj s svojimi dejanji nočejo ali ne morejo razumeti razvoja, ki temelji na samoupravljanju. Torej je dolžnost vseh neposrednih in drugih proizvajalcev, pa tudi predstavnikov družbeno političnih organizacij, da sodelujejo v razpravi pred konferenco in v uresničevanju njenih sklepov. Edino z delom vseh nas bo ta »jugoslovanski delavski svet« lahko uspešno delal.

Osnovne teme za kongres je predlagal centralni svet ZSJ. Seveda pa je ta organ samo pobudnik, ne pa narekovelec kakršnih koli teženj. Večino dela naj bi opravili mi vsi, to je naša velika pravica in dolžnost. Ves kongres bi zgubil smisel, če ne bi sodelovali vsi, ki so jim sklepi namenjeni. Uspeh je torej odvisen od vseh občanov, s tem pa tudi nadaljnja graditev sistema socialistične demokracije in stabilizacije ekonomskih gibanj. Bolj kot kdajkoli se moramo zavedati bistva samoupravljanja — neposredna udeležba vseh.

RAVNO TU PA LAHKO PRISPEVAMO SVOJ NUJNI IN POTREBNI DELEŽ VSI OBČANI VELENJSKE OBČINE. S TEM SE BOMO PRIKLJUČILI SIROKI LJUDSKI FRONTI, KI BO DOKONČNO NEGIRALA RAZNE ETATISTIČNE IN BIROKRATSKE EKSESE. OPRAVIMO TUDI Z VSEMI DVOMLJIVCI, KI NEGIRAJO IDEJO SAMOUPRAVLJANJA. Z NAŠIM SODELOVANJEM PRI OBLIKOVANJU SOCIALISTIČNE DRUŽBENE ZAVESTI, BOMO TAKO TA MNENJA DOKONČNO LIKVIDIRALI. OSAMILI PA BOMO LJUDI, KI SE ZAPIRAJO V SLONO-KOŠČENE STOLPE DOGMATIZMA IN NOČEJO ALI NE MOREJO RAZUMETI RAZVOJA. OPRAVIČILI BOMO TUDI ZAUPANJE VSEGA SVETOVNEGA NAPREDNEGA PROLETARIATA, SAJ TI VIDIJO V JUGOSLAVIJI VELIKI VZOR, OBENEM PA SO NAŠE IZKUSNJE TUDI NJIM V VELIKO POMOČ.

V PESJU BO PARTIZANSKO SREČANJE

Zveza združenj borcev NOV občine Velenje bo skupaj s krajevno organizacijo ZB iz Pesja priredila 18. septembra 1966 v Pesju PARTIZANSKO SREČANJE borcev, terencev, aktivistov, zapornikov, internirancev in departirancev iz našega območja. Srečanje bo v sklopu praznovanja 25-letnice vstaje jugoslovanskih narodov.

Na partizanskem srečanju v Pesju bo sodelovala mladinska rudarska godba, pevski zbor iz Velenja, »Šaleški okteta« iz Šoštanja, recitacijski zbor osnovne šole iz Pesja in mladinski jazz ansambel rudarskega šolskega centra. Prikorakale bodo tudi partizanske patrole borcev vseh krajevnih organizacij iz velenjske občine, ki se bodo zbrale pri štirih zgodovinskih obeležjih iz naše revolucije in to pri spomeniku »Plamenica« na Kajuhovi cesti v Šoštanju, pri spominski plošči v Skalajah, v Velenju pri spomeniku ob Celjski cesti in na Jakobu. Ko bodo patrole prikorakale ob 10. uri na prireditveni prostor bo komandant patrole raportiral predsedniku ZZB NOV občine Velenje. Nato bodo na srečanju govorili prvoborci.

Na partizansko srečanje v Pesje so povabili vse komandante in komisarje Tomšičeve, Serčerjeve, Bračičeve in Zidanškove brigade, torej vseh tistih brigad, ki so se borile za svobodo na področju velenjske občine. Povabili pa so tudi predstavnike iz občin Mozirje, Zalec, Celje, Slovenj Gradec in Ravne na Koroškem.

INVENTARIZACIJA PAKE

ZAVOD ZA RIBISTVO SLOVENIJE JE INVENTARIZIRAL VODE PAKE, DA BI ZNANSTVENO UGOTOVIL NASELJENOST RIB, VODNEGA ŽIVLJA, KOLIČINSKO STANJE IN TEMPERATURO VODE. NAMEN TEGA PREGLEDA JE BIL, DA BI NA PODLAGI DOBLJENIH UGOTOVITEV LAHKO IZDELALI GOSPODARSKI NACRT VLAGANJA ZARODA IN MLADIC, DOLOCILI LETNI PRIRAST IN MOŽNOST ODLOVA SALMONIDOV. PRI INVENTARIZACIJI SO SODELOVALI STROKOVNJAKI ZA RIBISTVO IZ REPUBLIKEGA ZAVODA, ZVEZE RIBIŠKIH DRUŽIN CELJE IN CLANI STARESINSTVA RIBISKE DRUŽINE »PAKA« IZ ŠOŠTANJA. INVENTURO SO NAREDILI NA STIRIH MESTIH V GORNJEM DOLICU, SALEKU IN SELU.

(Nadaljevanje na 3. strani)

VZEMI »KNAPA«

NE MORE POČAKATI, DO DOMA, ŽE MED POTJO GA BO BRAL... PISEM O SALESKEM RUDARJU. KAJ VEČ O STEVILU NASIH NAROCNIKOV PA PREBERITE NA 8. STRANI.

Potrebna je predvsem naša skrb

Zanimalo nas je, kako so se gospodarske organizacije naše komune znašle v novih pogojih gospodarjenja. Tokrat smo obiskali komunalno obrtni center v Velenju. Saj je ravno ta služba bila in bo velikokrat predmet kritik občanov.

Mnenje delovnega kolektiva oziroma njegovih predstavnikov nam naj bi pomagalo, da bi osvetlili tudi drugo plat medalje. Podjetje se je vseskozi borilo s težavami. Ne moremo trditi, da je le-teh konec, prej nasprotno. Vendar pa se vidi, da gredo po pravi poti in so se dobro znašli v novem gospodarskem sistemu. Največji problem je bil še do nedavnega slaba kadrovska sestava in pa zelo močna fluktuacija delovne sile. Vendar pa se je to stanje bistveno izboljšalo, saj je fluktuacija v letošnjem letu za 100% manjša kot v lanskem obdobju. Jasno je, da se

riš Rudi Mavser. Po njegovih besedah dobi podjetje za komunalno dejavnost 17 milijonov dinarjev iz ustreznih skladov. Ta sredstva pa še zdaleč ne zadoščajo. Zaradi pomanjkanja denarja je vedno hujši problem čiščenja ulic, mestne razsvetljave, vzdrževanja zelenic. Zaradi malomarnega odnosa občanov in pa nekaterih gospodarskih organizacij je stanje še slabše. Naše mesto še zdaleč ni tako urejeno kot je bilo. Torej smo lahko tudi vedno manj ponosni na odlike, ki so bile do nedavnega njegov pečat. Zaradi finančnega položaja se stanje v dogled-

več. Tovrstne gospodarske organizacije tudi niso v enakopravnem položaju napram privatnemu sektorju. Pri privatnikih je delo organizirano na meznem odnosu, lažja pa je tudi nabava reprodukcijskega materiala. Glede kvalitete pa tovariš direktor pravi, da so očitki marsikdaj utemeljeni. Toda tudi tu se podjetje bori s težavami. Zelo slaba kadrovska sestava je že cna od teh. Velenje se je v prvih časih gradilo iz vseh mogočih gradbenih elementov. Današnji nadomestni deli po JUS normah vedno ne ustrezajo. Tako prihaja do improvizacij, ki pa niso vedno najbolj uspele in tudi poceni ne. Torej tudi očitki o kvaliteti opravljenih uslug ne zadevajo samo komunalno obrtnega centra.

Občani velikokrat očitajo komunalnemu centru, da dobiva svoje delo marsikdaj dvakrat plačano. Najprej iz družbenih skladov, isto delo pa mu plačujejo tudi občani. Ta mnenja so po mnenju tovariša Mavserja popolnoma neosnovana. Usluge, ki jih plačujejo občani niso plačane iz družbenih sredstev in obratno. Podjetje bo izločilo letos 600 milijonov realizacije od tega pa bo dobilo iz skladov samo 17 milijonov. Kot že rečeno ta sredstva še zdaleč ne zadoščajo za zadovoljitev vseh potreb. Gradnja novega pokopališča, ureditev in dograditev kanalizacijske in vodovodne mreže, boljše vzdrževanje cest in zelenic je samo nekaj zahtev. Ker pa se finančno stanje verjetno ne bo kmalu izboljšalo nas je zanimalo, če po mnenju tovarišev iz komunalno obrtnega centra vseeno obstoja kakšna rešitev. Rešitev je vsekakor v večji mehanizaciji in boljši organizaciji. Če daljša obstojajo načrti o večjem angažiranju mehanizacije. Potrebno bi bilo kupiti nekaj prepotrebnejših strojev. Ker pa takih naprav domača podjetja ne izdelujejo so nujno vezani na uvoz. Tako se pojavlja problem deviz. Teh pa podjetje nima, čeprav bi lahko zbralo potrebna dinarska sredstva. V primeru uvoza je tudi koeficijent dobava nadomestnih delov. Torej vprašanje boljše mehanizacije ostaja samo želja.

nem času, vsaj kar zadeva delež komunalne, verjetno ne bo uredilo. Največ vprašanj in pripomb občanov se suče okrog opravljanja uslug. Mnenje občanov je, da so te predrage pa tudi premalo kvalitetne. Tovariš Mavser je dejal, da so očitki o preveliki ceni neosnovani. Potrošnikom se zde storitve previsoko zaračunane, predvsem zaradi tega, ker ne poznajo strukture cene in pogoje gospodarjenja v podjetjih. Uslužna dejavnost največkrat opravlja popravila. Priprava dela, odhod in prihod delavca, pa so pri popravilih popolnoma enaki kot pri montaži novih elementov. Če primerjamo cene uslug v Velenju s cenami podobnih organizacij v Sloveniji vidimo, da so velenjske prav na dnu republiške lestvice. Zaradi pomanjkanja sredstev se bodo cene v naslednjem obdobju celo dvignile. Za ilustracijo naj velja samo podatek, da je cena prodajne ure pri komunalno obrtnem centru 770 S-dinarjev, v Rogaški Slatini, Piranu in drugje pa 1200 S-dinarjev in celo

Le v nekaterih predelih Novega Velenja držijo prebivalci še tradicijo s tem, ko pazijo na urejenost okolice.

kolektiv trudi, da bi se izboljšal splošne pogoje poslovanja in dosledno izpeljal načelo delitve po delu. To jim je v marsičem že uspelo. Rešiti pa nameravajo tudi vprašanje kvalitete in večje produktivnosti dela. Urejanje teh vprašanj v komunalno obrtnem centru je toliko težje zaradi razvejane dejavnosti. Tako so tudi merila produktivnosti zelo različna.

Čaka jih torej še kup težav. Toda vidi se, da je podjetje na pravi poti. Od vseh dejavnosti je verjetno najslabše organizirano delo v RTV servisu. Vendar bodo s skupnimi močmi in pravilno kadrovsko politiko rešili tudi ta gordijski voz.

To naj bi bilo nekaj o notranji organizaciji in težavah, ki pri tem tarejo delovno organizacijo. Za občane pa bo verjetno bolj zanimiva komunalna dejavnost podjetja in izvrševanje uslug.

Ravno ob tem se največkrat spotaknemo. Na nekaj vprašanj, posebno tistih iz zborov volivcev, nam je odgovoril direktor podjetja tova-

To fotografijo z udarniškega dela pri regulaciji Pake objavljamo zato, da bi tisti, ki so se v Velenje šele naselili, znali spoštovati »kabrice« nekaterih.

NATEČAJ

Izdelovalnica gumiranega papirja Velenje razpisuje po sklepu zbora delovne skupnosti in v smislu Ur. lista št. 45/61

gradnjo prizidka skladišča

k objektu izdelovalnice gumiranega papirja Velenje. Potrebna dokumentacija je pripravljena in sredstva zagotovljena.

Ponudbe sprejema delovna skupnost do 25. 8. 1966.

Izdelovalnica gumiranega papirja
VELENJE

VZGOJNO VARSTVENA USTANOVA ŠOŠTANJ

razpisuje prosto mesto

vzgojiteljice

za svoj oddelek v Topolšici.

Pogoj je srednja vzgojiteljska šola.

Vsa pojasnila dobijo interesentke v ustanovi. Nastop službe 1. ali 15. septembra.

Začeli bodo izdajati nove osebne izkaznice

Stare osebne izkaznice bodo občani zamenjali za nove pri svojem krajevnem uradu v (Šoštanju, Smartnu ob Paki) in v Velenju na oddelku za notranje zadeve. Staro osebno izkaznico lahko zamenjajo ali dobijo novo (prva osebna izkaznica) samo tisti občani, ki imajo prijavljeno stalno prebivališče v enem izmed našeljskih mest v občini Velenje.

Začasno bivajoči državljani morajo vlagati prošnje za izdajo osebne izkaznice pri svojih občinah. Po zakonu o osebnih izkaznicah mora imeti osebno izkaznico vsak polnoleten občan (ko dopolni 18-letno starost).

Ker se bo ob izdaji osebne izkaznice odzval prstni odtis, mora vsak občan priti osebno na pristojni krajevni urad oziroma oddelk za notranje zadeve na sedežu občine.

Zakon o osebnih izkaznicah določa v 1. členu, da je osebna izkaznica javna listina, s katero se dokazuje istovetnost, prav tako pa je tudi dokazilo o rojstvu in o jugoslovanskem državljanstvu. Da bi osebna izkaznica dejansko imela takšno dokazilno moč, je z zakonom, posebno pa s pravilnikom za izdajo osebne izkaznice predpisano, da se mora organ, ki je pristojen za izdajo osebne izkaznice prepričati in preveriti po matičnih knjigah ali izpisih iz teh knjig, da so rojstni podatki, kakor tudi pravilnost priimka in imena, pravilni.

Prav tako je potrebno preveriti za vsakega državljanstvo. Nova osebna izkaznica bo v mnogih primerih služila kot dokazilo o rojstvu in državljanstvu, le v posebno predpisanih postopkih bo moral državljan svojo identiteto dokazovati tudi z rojstnim listom. Da bi v polni meri temu bilo tako, prosimo vse občane, ki bodo zamenjevali stare osebne izkaznice, da prinesejo s seboj rojstni list (je lahko star, izdan tudi od

župnij; ali poročni list organu, ki bo izdal osebne izkaznice, da se prepriča, če je bila stara osebna izkaznica pravilno izdana.

Tisti, ki bodo zaprosili prvič za izdajo osebne izkaznice, pa morajo obvezno imeti rojstni list in dokazilo o vpisu v državljanski knjigi od tistega matičnega urada, kjer se vodijo v teh evidencah.

V naši občini imamo mnogo družin, ki so vpisane v rojstnih matičnih knjigah z nemškimi priimki oz. pravopisom. Večina teh uradno uporabljajo svoj priimek pisan v slovenskem pravopisu. V nove osebne izkaznice se bodo vpisovali priimki točno tako, kot so vpisani v rojstni matični knjigi. Da bi enkrat uredili take vpise v matičnih knjigah, bo lahko vsak tak občan, ki je vpisan z nemškim pravopisom v rojstni matični knjigi (npr. Schmid, Bohinz ali Wohinz), podal izjavo pred matičarjem, da želi izvršiti popravek priimka. Na podlagi take izjave se bo po uradni dolžnosti izvršil popravek priimka. Prav tako velja tudi za rojstna imena, ki so vpisana z nemškim pravopisom, če bo želja občana, da izvršimo popravek (npr. Fritz, Marcus, Elisabeth itd., se bo lahko ime popravilo na Fric, Marko, Elizabeta). V nemškem pravopisu pisani priimki in imena v rojstnih matičnih knjigah so največ pri starejših ljudeh, rojenih v stari Avstriji in mlajših, rojenih med okupacijo. Vsako drugo spremembo priimka ali imena pa morajo občani uveljavljati v rednem postopku na posebno prošnjo.

Mnogi občani sprašujejo, kako si bodo uredili zamenjavo osebne izkaznice stari ljudje, ki so bolni ali celo negibni. Zakon sicer predpisuje, da mora imeti vsak občan osebno izkaznico od polnoletnosti do konca življenja. Če taki ostareli ljudje ne rabijo osebne izkaznice in nikamor ne potujejo, ni nujno, da jo zamenjajo.

Kaj je torej potrebno občano prinesiti s seboj pri zamenjavi osebne izkaznice:

1. staro osebno izkaznico,
  2. dve sliki v velikosti 3 x 3,5 cm, ki ne smeta biti starejši od 6 mesecev. Slike morajo biti dobro izdelane,
  3. osebe, rojene izven občine Velenje, morajo obvezno prinesiti s seboj rojstni ali poročni list, če ga imajo, ker bo s tem organu olajšana kontrola podatkov, tisti, ki prvič prosijo za izdajo, še dokazilo o vpisu v državljanski knjigi,
  4. 200 S-dinarjev za plačilo osebne izkaznice.
- Takoj ko bomo dobili ves material za izdajo osebne izkaznice, bomo sporočili preko Saleškega rudarja in razglasov, kdaj in na kakšen način se bodo izkaznice izdajale.

Iz oddelka za notranje zadeve
Skupščine občine Velenje

položaja s svojimi neodgovornimi dejanji. Velik del odgovornosti nosijo prosvetni delavci, saj ravno otroci naredijo največ škode. Potrebno bi bilo tudi njihovo sodelovanje, saj kar se Janezek nauči to Janez zna. Odnos pedagogov pa je večkrat slab, da ne rečemo ignorantski. V tej akciji bi moralo sodelovati tudi turistično društvo, saj je tudi v njegovem interesu, da se stanje izboljša.

CISTOČA IN UREJENOST NASEGA MESTA JE Torej STVAR VSEH NAS. PONOSNI SMO NA VELENJE. POTRUDIMO PA SE. DA BOMO UPRAVICENO. PRISPEVAJMO SVOJ DELEZ K UREJENOSTI NASELJA, NIKAKOR NE SMEMO ČAKATI IN SE ZANASATI SAMO NA INICIATIVO ZA TO ODGOVORNIM FORUMOM.

Za kmetovalce

Letos je pšenica dobro nasula

ZETEV PŠENICE JE ZA NAMI IN SEDAJ LAHKO UGOTAVLJAMO, DA JE PRIDELEK ZELO DOBER KOT V ZASEBNEM TAKO TUDI V DRŽAVNEM SEKTORJU. MNOGO SKRBI JE ZADALA ZETEV SAMA, KAJTI MUHAŠTO IN DEŽEVNO VREME JE NAGAJALO PRI KOMBAINIRANJU ŽIT.

Kmetijska zadruga Šoštanj se je na žetev temeljito pripravila. Nabavila je nov veliki kombajn in usposobila oba mala, ki so jih že imeli. Kombajnirali so v glavnem vsa žita v dolini, najprej pri zasebnikih nato pa še na zadržnih njivah. Kooperantom so komaj zadostili, kajti ko je pšenica dozorevala so jo hoteli vsi naekrat spraviti z njiv. Malo je bilo godrnjanja, ko pa so žito spravili je bilo jezze konec in kmetje so zadovoljni odpeljali domov polne vreče pšenice.

dobro žetev. Kdor je posejal dobro seme, uporabljal sodobne agrotehnične ukrepe (vsaj dvakrat dognojeval — prvič jeseni in drugič spomladi) in uporabljal herbicide, je lahko pričakoval dober pridelek. Sedaj po žetvi ugotavljajo, da so se v donosu najbolj izkazale sampo-store, etauka in bezostaja.

V donosu se je letos posebno izkazala slavenka. Kooperantu Jožetu Medvedu iz Prelog je nasula skoraj 60 mernikov na hektar. Seveda je pri takem donosu treba uboštovati

Kooperant Jože Medved iz Prelog sodeluje s kmetijsko zadrugo Šoštanj in pri kmetovanju upošteva vse napredne in strokovne nasvete.

Pri opazovanju pšenice med rastjo ni skoraj nobeden računal na tako obilno žetev. Velike težave so že imeli s samo setvijo. Tisti čas je ravno nagajalo vreme in včasih so orali in sejali kar v premokro zemljo. Semena prvovrstnih sort so imeli dovolj na razpolago. Nekateri kmetje pa so sejali svoje domače seme ali pa se celo navduševali za takšno seme, ki je že izvrženo iz semenskega izbora.

Zima prav tako ni bila najbolj naklonjena žitom, niti ni bilo pravega mraza in tudi zemlja ni bila v zimskem času pokrita s snežno odejo. Bati se je bilo, da lahko pozen sneg napravi veliko škodo, če bi predolgo ležal. Vendar zima je tako prešla in nastopilo je lepo spomladansko vreme; to je znak za

dejstvo, da vsebuje pšenica izpod kombajna nekaj več vlage. Tako visoki pridelek pri kooperantu Medvedu so odraz dobrega gospodarjenja. Tega se zaveda tudi sam. Zaveda se, da je toliksen pridelek najprej v prid njemu in tudi skupnosti, saj bo z dobrim gospodarjenjem proizvedel več proizvodov, ki so potrebni za prehrano ljudi.

Prav tako kot dober proizvajalec je Jože Medved tudi dober kooperant kmetijske zadruge Šoštanj. Z zadrugo sodeluje uspešno že več let s hmeljskimi površinami.

Zato se je odločil, da bo naslednje leto s pomočjo zadruge zgradil še eno sodobno hmeljsko žičnico na površini 1 ha. S tem se bo uvrstil pri kmetijski zadrugi med največje proizvajalce zelenega zlata.

Pravilno skladiščenje krompirja

Gomolji krompirja vsebujejo veliko vode, zato so zelo občutljivi za zimsko skladiščenje. S pravilnim in najskrbnejšim skladiščenjem do konca meseca marca, ne moremo zmanjšati izgub na manj kot 5 odstotkov. Pri nepravilnem skladiščenju se povečajo izgube do 30 odstotkov pa tudi več. Nastaja velika gospodarska škoda. Vzemimo primer: imamo vskladiščenega 10.000 kg jedilnega krompirja. Če imamo pri skladiščenju samo 15 odstotkov izgub, je to 1.500 kg, ali pri današnji ceni 80 din za kg 120.000 dinarjev. Da bi škodo, ki nastaja z nepravilnim skladiščenjem zmanjšali, moramo upoštevati dva osnovna načela:

● skladiščiti zdrav in nepoškodovan krompir in

● imeti za skladiščenje krompirja primerna skladišča.

Skladiščiti moramo suh, ohlajen in zdrav krompir. Kako je ohlajevanje potrebno, spoznamo iz naslednjega: ko krompirjevka na njivi odmre, zaživijo gomolji samostojno. To se pokaže z dihanjem, ki se nadaljuje v skladiščih. Krompir prostor segreje in ovlaži, kar se stopnjuje vodne pare, nastale z izparevanjem vlage, ki se drži na površini gomoljev. Vse to močno poslabša pogoje za skladiščenje. Nastopi prvi kritični moment skladiščenja. Da bi se izognili temu kritičnemu času v skladišču, je dobro, da krompir po izkopu pustimo tri do šest tednov v začasni shrambi (pod šupo, v kolarnici), da se krompir umiri. Kdaj se krompir umiri, se prepričamo s toplomerom. To je takrat, ko postane temperatura ustaljena.

Kakšna morajo biti skladišča, da se izognemo večjim izgubam?

Naše kleti po večini malo ustrezajo zahtevam za dobro skladiščenje krompirja; so preveč vlažne in slabo zračne. V takih kletih se krompir slabo drži, gnije in močno kali.

Za uspešno prezimitev krompirja moramo imeti take kleti, ki je v njih temperatura od 2 do 4°C. Če so temperature višje, prične krompir kaliti. Pri temperaturah nižjih od 2°C, se prične v krompirju kopičiti sladkor in krompir dobi sladke okus. Pri temperaturi -2°C krompir zamrzne.

Pri skladiščenju krompirja igra veliko vlogo vlaga. Najbolje krompir prezimi pri 80-odstotkih vlage. Skladišče naj bo zatemnjeno in primerno zračno. Zaželeno je, da napravimo v skladišču mrežasti oder iz lesenih letov, ki naj bo dvignjen od tal 20 — 25 cm, da bo lahko tudi spodaj krožil zrak.

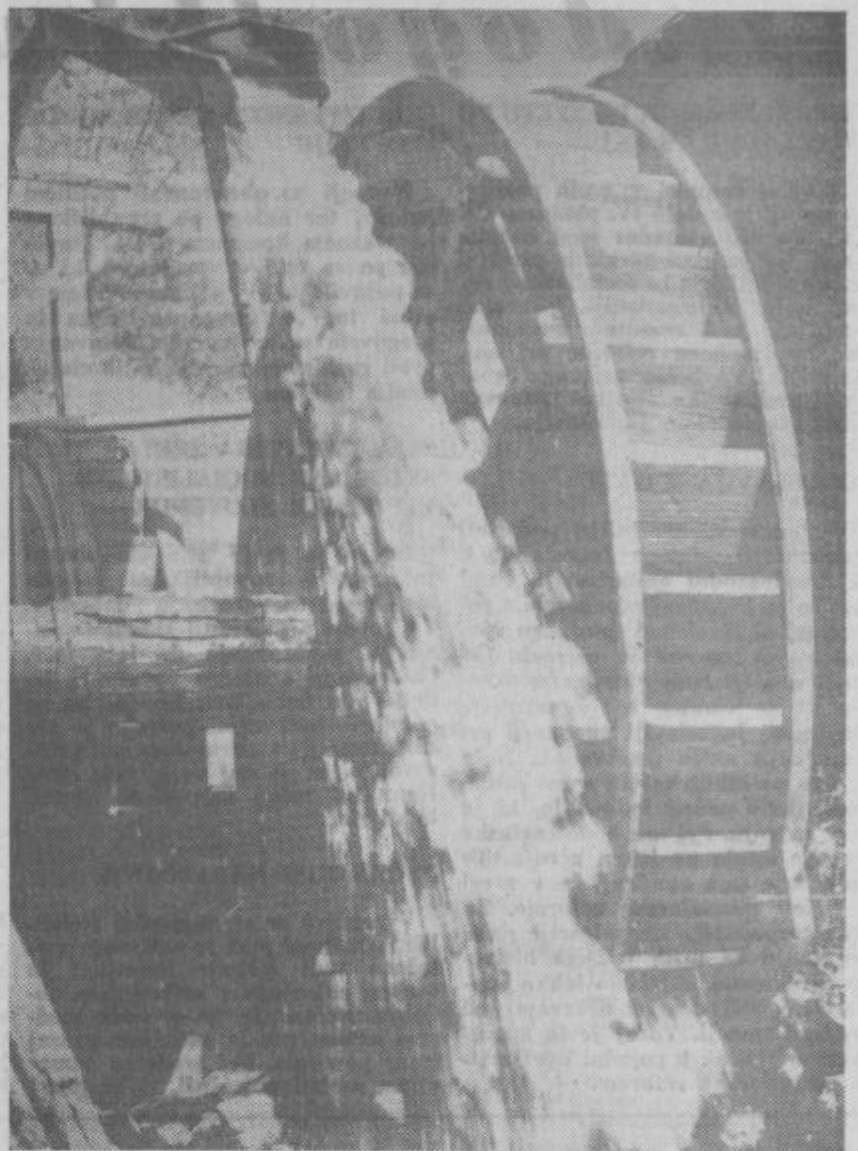
Vskladiščen krompir velikokrat propada zaradi različnih bolezni, ki so se pojavile v skladišču ali pa smo jih prinesli že z njive. Med boleznimi, ki smo jih prinesli z njive, je najnevarnejša fitoftora. S fitoftoro okužen gomolj je modrikaste barve in če ga prerežemo, vidimo rumene kupčke, ki pa so lahko posledica tudi kakšne fiziološke bolezni. Okužbo krompirjevih gomoljev s fitoftoro lahko preprečimo samo na njivi na ta način, da redno oskrpimo proti plesni. V primeru, da je napadla fitoftora krompirjevko, jo moramo takoj odstraniti, bodisi da jo pokosimo, ali pa škropimo z reglonom ali pa z DNOC pripravki. Na ta način preprečimo vdor fitofore v gomolje. Napadeni gomolji v skladišču močno gnijejo.

V skladišču imamo tudi večje izgube zaradi glivične bolezni fusarium. Fusariuma je več vrst, je termofilna glivica, se močno širi, če je v skladišču nad 10°C.

Če smo pridelali krompir na težkih zemljah in suhih letih, zelo rada nastopita v skladišču rumena in vodena gniloba, ki močno povečata odstotek propadlega krompirja.

Večkrat se zgodi, ko prerežemo vskladiščen krompirjev gomolj — predvsem pri ranih sortah se le-to dogaja — vidimo, da je sredina črna. Takšen krompir je bil izoliran pri visoki temperaturi. Zaradi tega moramo paziti, da izkopavamo krompir pri nižjih temperaturah.

M. V.

Tu in tam še najdemo na našem področju takega idilničnega »veleindustrijalca.«

Vsi vzgajamo - vsi smo odgovorni

Pravkar so prišli v lokal. Skupina mladih. K biljardu. Z rokami v blačnih žepih. S kapami na glavah. Mrki, zatopljeni v igro in neoziraje se na okolico. V gostih oblakih cigaretnega dima se skrivajo njihovi obrazi.

Opazovali smo njihovo igro, gledali vijoličast dim, poslušali prerekanje in nič več. Kot da nismo videli njihovih obrazov...

Na vogalu ulice se je sestala skupina fantov. Lasatih. S kavbojkami in usnjnimi suknjiči. Govorili so. Glasno. Pomenek je stekel o dekletih. Nelepe besede o nežnem spolu pogosto prekinja razbrzdani smeh. Zatisckamo si ušesa, stopamo mimo. Mimo prihajajo dekleta, ki jih fantje lovijo za krila, otipujejo mlada toplata telesa. Smo gluhi in slepi. Pravkar je odhajalo ogorčeno dekle. »Barabe, sram naj vas bo! Porogljiv nasmeje za njo in še nekaj nečednih žaljkov, ki merijo na deklet s ceste...

Po deseti uri zvečer je. Tokrat mešana skupina. Fantje in dekleta v burnem razgovoru. Vse bolj glasna postaja. Prebivalci ulice jezno lupotajo z oknicami. »Ze zopet motijo nočni mir. Da bi jih...« Napol pijana pesem se maje po ulici, mimo hiteti je niso slišali. Nočni mir je pokvaril zdrav spanec ulice. Vroče je nedejsko popoldne. Tisočglava množica. Dva nogometna rivala. Kdo bo zmagal? Bučno navijanje. Sonce se smeji in ustvarja še bolj razgibano atmosfero. Le kdo bo prvi?

Igra je vse bolj dinamična. »Daj ga, spodbij ga!« In zopet drugi: »Ubij ga. Baraba!« Sodnik prisodi enajstmetrovko. Protestno žvižganje. Spremenji se v prvaciti orkan. »Dol s sodnikom. Madona, hudič naj ga vzame.« »Kakšen cepec, fant!« Medklici kar dežujejo. Človek izgublja nad seboj kontrolo. Staro tuli z mladimi. Vsi kolnejo in obsojajo...

Dolge so te pesmi, nečedne pesmi. Na sestankih jih razlagamo. V javnosti jih razlagamo. »Kakšna šola. Danes je mladina podivjana. Otroci so prepuščeni samim sebi. Nikjer se zanje ne brigajo. Ali ste že kdaj doživeli kaj takega?« me sprašuje postaršana ženica. Pod njenim oknom so peli in kvantali, da je bilo kaj. Se bolj je odprla okno, zlika nanje liter slanice in jih pošteno ozmerjala. Se eno so ji zagodli in užaljeni usli. Tudi taki prizori se pogosto ponavljajo.

Prestopke mladih sprejemamo le z žaljivimi in ostrimi moralnimi klofutami. Zalimo dostojanstvo mladih. Nikar se ne čudite! Ali ste že poznali človeka, ki ni poznal lastnega dostojanstva in se ni na še tako primitiven način prizadeval, da bi mu to kot človeku tudi priznali?!

Da, samo gnojnico zlivamo nanje in jih obsojamo. Krivdo glede nev-

vzgojenosti valimo na institucije, ki vzgajajo. Nase, ki smo njihov organski del, pozabljam.

Pustite otroka, da bo brez nadaljnega utrgal sleherno rožo na poti. Koliko rož bo sploh ostalo? Mi hitimo mimo skupin. Poznamo mlade obraze. Poznamo njihov smeh, njihove mladeniške glasove. Pa se ne ustavljamo.

Ze nekajkrat so tožila mlada dekleta, da jih starejši za vsako, še tako drobno in negativno dejanje nahrukuje. Zgodilo se je v beli Ljubljani. V omnibusu. »Od kod pa ste?« Omnibus se je ustavil. Dekle se ni prišlo za ročko in se je zaletelo v postarano ženo. »Vidi se ti, da si z dežele. Kaj vas v šoli ne učijo? Taka neslanost!« Ni bilo konca... To je droben primer za velike. Povsod le zmerjanje. Kot da ne poznamo lepih besed za tiste, ki bi jih bili najbolj potrebni.

Premalo mislimo na psiho mladostnika. Na njegovo razgibano in tenkočutno naravo. Na tisto, ki teži k popolnosti, k samostojnosti. Naša zadirčnost, naše razumevanje ji je dostopno. Naše žaljive besede ta odpor, ta prepad med mladimi in starimi le še večajo. Niso vsi taki. Če je skupina mladih govorila glasno in nelepo na javnem prostoru, je nekdo k njej stopil. »Fantje, poslušajo nas. Ne sme nam biti vseeno, kaj o nas mislijo. Rahei nasmeje, bil pozdrav in že je izginil. Fantje se spogledajo. Sklonjenih obrazov. Utihejo.

Zadeli smo jih. Občutili so, da niso prav govorili. Pogovor so usmerili drugam. V njih je ostal spomin. O njem so sami pozneje razmišljali. Vest se je oglašala. Tudi drugič so se spomnili na dogodek. »Fantje, počni delam. Saj boste razumeli, kaj ne.« Nič več ni bilo izzivalne pesmi. Nič več prekljanja pod oknom. Umaknili so se. Pa boste rekli: le zaidi v tako družbo kot apostol in vtakni svoj nos, pa jih boš dobil.

Tudi to bi bilo kje mogoče. Toda v večini primerov ne. Kot ne dovoljujemo, da bi bila preko vseh zelenih trat in rož spejana steza, tako ne moremo dovoljevati drugih mladostnih objektivnosti, ki so mnogokrat posledica nepremišljenosti.

In ni bilo malo primerov, ko je nekdo z lepo besedo dosegel več kot z ostro klofuto.

Vsi bi se morali opozarjati, vsi gledati na naše vedenje in vedenje naših mladih. Ali ne bi bil vzgojni učinek stokrat večji? Tako bi hkrati uresničevali reformno načelo, ki poudarja, da je vzgoja naloga družbe v celoti. Bil kajti samo ugotavljanje, da je mladina taka in taka, še nič ne pomeni. Aktiven odnos do teh problemčkov in problemov pa bo rodil obilen sad.

Inventarizacija Pake

(Nadaljevanje s 1. strani)

V Gornjem Dolcu so pod železniško postajo zaprli vodo z mrežo in tako preprečili ribam prehod navzdol. Prav tako so sto metrov višje zaprli vodo in onemogočili ribam prehod navzgor. Nato so v zaprtem prostoru odlovili z elektroagregatom vse ribe, ki so jih vlagali v posebne posode in jih nato prešteli, tehtali in zmerili. RIBE so zmerili po dolžini od glave do konca repa. Izmerili pa so tudi dolžino glave, sredino širine trupa in debelino ribe pri hrbtni plavuti. Od vsake posamezne ribe so odvezli dve luskiniz z leve strani med hrbtno in tolsto plavuto ter na ta način ugotovili starost. Poleg tega pa so tudi ugotavljali količino, površino in temperaturo vode ter množino planktona s katerim se hranijo ribe. Na vsakem sektorju so tudi odvezli drobovje eni ribi in s tem ugotavljali zdravje ter pregledali zaužito hrano.

V revirju 12 Pake sektor Gornji Dolc — železniška postaja so v stometrskem pasu, širine 3,30 metra in na površini 330 m² pri temperaturi vode 16° odlovili 54 potočnih postrvi velikih od 11 do 29 cm in težkih od 9 do 29 kg.

V revirju 12 Pake sektor Zgornji Dolc — Florijan pri Hofu so v sto-

metrskem pasu, širine 4 metrov, na površini 400 m² odlovili 126 potočnih postrvi velikih od 15 do 26,9 cm — težine od 11 do 29 dkg.

V revirju 13 Paka v Saleku sektor gasilski dom so v stometrskem pasu širine 4 metrov, na površini 400 m² odlovili 33 potočnih postrvi, 1 lipana in 1 blistavca v velikosti od 13 do 29 cm in težine od 13 do 29 dkg.

V revirju 13 Pake sektor Selo — žaga so v stometrskem pasu, širokem 4 metre in na površini 400 m² odlovili 57 potočnih postrvi v velikosti od 13 do 29 cm in težkih od 9 do 30 dkg.

Ze na prvi pogled so ugotovili, da so ulovljene ribe pravilno razvite, dobro hranjene in niso imele nobenih zunanjih znakov bolezni, niti niso bile napadene od drugih škodljivih sesalcev. Po končanih meritvah so vse ulovljene ribe spet nepoškodovane vrnili nazaj v vodo. Pri tem odlovu pa so tudi ugotovili, da so večje število rib odlovili ribiški tatovi — krivolovci, ki na nedovoljen način na roko ali z raznimi mamili in strelivom pobijajo ribe. Kako nehumano ravnaajo z ribami krivolovci, predvsem iz Velenja, so lahko ugotovili na primeru v Saleku, kjer so našli mrtvo potočno postrv veliko 35 cm.

...dogodki doma

ODMEVI DOMA IN PO SVETU PO IV. PLENUMU CK ZKJ

Stevilni časopisi v svetu pozitivno ocenjujejo delo IV. plenuma CK ZKJ. Pariški »Monde« med drugim pravi, da je nov korak h graditvi samoupravljanja in socialistične demokracije v Jugoslaviji. Pohvalno ocejujejo tudi rezultate gospodarske in družbene reforme pri nas. Avstrijski »Arbeiter Zeitung« označuje predsednika Tita kot glavnega arhitekta sodobne Jugoslavije.

JUGOSLAVIJA V GATT

V Zenevi so 25. julija podpisali sporazum o pristopu Jugoslavije k tej mednarodni organizaciji. Pred tem se je Jugoslavija pogajala s posameznimi članicami splošnega sporazuma o trgovini in carinah. Od podpisa dalje bodo morale vse države, ki so članice te organizacije omogočati Jugoslaviji ugodnosti pri carinjenju naših proizvodov. Naša država pa lahko zaščiti samo proizvode tistih panog industrije, ki je še v razvoju. Pri nas bodo carinske stopnje ostale na istem nivoju. To vprašanje smo anulirali že v zvezi z načeli gospodarske reforme. Za naše gospodarske organizacije pa se bo stanje na tujih tržiščih bistveno spremenilo, saj bodo lahko konkurirale tudi drugim državam pod enakimi pogoji. Torej je ta sporazum nov korak k popolni uveljavitvi gospodarske reforme.

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SZDL SLOVENIJE

Na seji so obravnavali politični položaj ter naloge po republiškem in zveznem kongresu SZDL. Govorili pa so tudi o vprašanjih, ki so se pojavili po IV. plenumu. S tem v zvezi tudi o samoupravljanju in njegovem vedno večjem delovanju proti raznim birokratskim in etatskičnim težnjam.

SEJA IZVRŠNEGA SVETA SKUPSCINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

29. julija je IS SRS obravnaval informacijo republiškega zavoda socialnega zavarovanja delavcev. Ta govori o potrošnji skladov socialnega zavarovanja do leta 1970. Podrobneje analizira vprašanje izdatkov in dohodkov. Končno pa so poudarili tudi nujno potrebo po racionalizaciji v zdravstvenem zavarovanju, ta pa naj ne bi bila izpeljana na račun kvantitete ampak kvalitete.

POČASNEJSE NARASCANJE

V gradivu za srednjeročni republiški družbeni plan je obširneje razloženo tudi gibanje investicij in osebne potrošnje v prihodnjem obdobju. Rečeno je, da se bodo sredstva namenjena investicijam precej manj povečala, kot sredstva namenjena osebni potrošnji, to se pravi

dvigu splošnega standarda. Manjši delež investicij v porabi razpoložljivih sredstev pa naj bi se kompenziral z večjim učinkom le-teh.

BRZOJAVKA PREDSEDNIKA TITA GIBANJU GEN SUKIN

Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal japonskemu kongresu proti atomskim in vodikovim bombam (Gen Sukin) brzojavko. V njej poudarja nevarnost svetovnega spopada in potrebo po večji angažiranosti vseh miroljubnih sil.

OBISK PREDSEDNIKA ZIS V BOLGARIJI

Predsednik zveznega izvršnega sveta je obiskal Bolgarijo. Z bolgarskimi voditelji je govoril o vprašanjih bilateralne menjave. Posredoval je med drugim jugoslovanske izkušnje v graditvi sistema socialistične demokracije in stabilizacije gospodarstva pri nas. Govorili so tudi o agrarni politiki.

PREDSEDNIK INDIJSKEGA KONGRESA V JUGOSLAVIJI

V Jugoslavijo je pripotovala delegacija indijskega kongresa pod vodstvom predsednika kongresne stranke Sri Kumarašvanija Kamaradža. V delegaciji sta tudi minister za industrijo države Madraz in osebni sekretar predsednika indijskega kongresa. Delegacija je pri nas gost SZDL Jugoslavije.

SREČANJA

Srečala sva se nekega deževnega dne. Položil je težke, dela vajene roke, na mizo. Opazoval sem ga. Življenje je uklesalo neizbrisen pečat v njegov obraz, bil je to obraz človeka vajenega preživljati težke čase. Toda oči, te so ga izdajale. Z nekim neugnanim optimizmom so gledale v svet, svet ki je bil praznoprav velika preizkušnja. Trd je naš Frenk, mogoče tudi pretrd. Toda v trenutkih te neizprosne poštenosti, ne pozna milosti tudi zase.

Nagode Franc-Frenk

Pogovarjala sva se. O živiljenju govorila tovariš Frenk počasi, kot da ga znova doživlja. Ni bilo lahko to življenje. Začel je kot pastir, končal naj bi kot hlapec, toda ne, uprl se je. Boril se je za svobodo slovenskega naroda in boljše življenje vseh njemu podobnih. Z veseljem se spominja teh časov. Zdi se kot, da so šele včeraj odrgli puške, rad ima spomine na te čase. Vseskozi pa jih preveča misel — tovarištvo. Nekatere je že zakrila koprena preteklosti. Mnilo je že več kot dvajset let, kaj ne bi pozabil. Prepartizani je Notranjsko, Dolenjsko, Hrvaško, kup doživljajev, prijetni, neprijetni spomini. Poslušam ga, pripovedovanje poživilja z opisi krajev, ljudi, Francika z Babne Gore mu je skoraj simbol tistih časov, prava partizanska mamica. Hvaležen je vsem ljudem, ki so mu tedaj pomagali. Najhuje mu je bilo, kadar so bili ranjenci lačni. Toda to se ni zgodilo velikokrat. Tudi belega kruha in vina jim je preskrbel Frenk — ta njihov in-

tendant Frenk. Spet sva pri borbah. Od »dolomitčanov« se je poslovil na Riglu. Preromal je dolenske bolnice, bil v Zumbergu na Hrvaškem in končno okorakal z ranjenci v svobodno Ljubljano. Spet se vrača nazaj v tiste hude čase prvih borb. Bil je komandant vaške zaščite, obveščevalni oficir. Spominja se skupine študentov, ki so jih kmalu po njihovem partizanskem krstu fašisti zverinsko mučili in ubili, kot živino ali še slabše, z mesarskimi kavli. Od tedaj traja tudi Frenkova naklonjenost do mladih. Današnja generacija je kot vse prejšnje. Saj ne zahtevamo od njih žrtev, ne! Samo včasih se naj zamislijo od kod vse kar imajo. Nekateri so morali zato nekaj žrtvovati. Danes pa včasih ni važno odkod, važno je, da se ima toda še zdaleč ni razočaran nad mladimi.

Toda danes mu ni vse všeč. Rad pove marsikatero pikro na naš račun. Morda se včasih celo jezimo zato. Toda velikokrat vemo, da ima prav, da hoče da bi bilo boljše. Jezi se nad indifferenco ljudi, sovraži to lastnost. Včasih ga ne razumemo, ljudje smo pač, in raje poslušamo pohvale.

Danes je upokojenec. Zaslužen počitek. Marsikdo bi pustil naj gre vse svoje pot. Toda Frenk ne. Delo je zanj življenje. Na svet je pogledal o bajtarski družini v Rootah nad Logatcem. Kmalu je moral delati, tudi danes ne more mirovati. Tisti dan, ko sva se srečala je prišel z »udarliške«. Popravil je cesto v Metlečah. Dal nam je lep vzor. Vedno bolj sem bil prepričan, da je vse njegovo življenje želja po tovarištvu, skupnem boljšem življenju, akciji. Da, z ljudmi in med njimi živi Frenk.

Za kratek čas

ŠTEVILCNICA

- 9, 1, 5, 2, 3, 8, 1, 4;
- 7, 2, 4, 5, 11, 8, 1, 4;
- 1, 5, 12, 13, 5, 14, 7, 12, 8;
- 1, 15, 6, 3, 6, 4;
- 13, 6, 16, 6, 4, 5, 14, 7, 17, 5;
- 8, 1, 5, 4;
- 5, 18, 8, 1, 4, 5, 19, 7, 17, 5;
- 18, 6, 14, 8, 18, 14, 5, 1, 15;
- 14, 5, 7, 12, 6, 14;
- 8, 14, 15, 6, 1, 4, 6, 1, 4;
- 4, 6, 1, 4, 7;

1. uvelost; 2. zaletavost, trmoglavost; 3. samostojna državnica na Apeninskem polotoku; 4. okostnjak; 5. prekipčevanje, pregovaranje; 6. bodeča poljska rastlina; 7. odpad, odpadništvo; 8. žaljiv izraz za pisatelja; 9. prvo ime znane nemškega pisatelja Rilkeja; 10. zbor godbenikov; 11. preizkus znanja (mn.).

V drugi in četrti vrsti navpično boste prebrali priimek največjega dramatika in pesnika vseh časov, ime njegove najbolj zane tragedije ter ime pesniške zvrsti, v kateri je napisal največ čudovitih pesmi.

Iz sveta znanosti

V ŠTEVILKAH...

Povprečna višina današnjega moškega je 165 cm, ženske pa 154 cm. Najmanjši ljudje so Pigmejci v centralni Afriki: odrasli moški dosežejo višino do 141 cm.

In znova smo v Afriki, ko predstavljamo povprečno največje ljudi na svetu. To so plemena na jugu Sudana. Njihova povprečna višina je od 180—182 cm.

Razlika med poedinci so večje kot med narodi in narodnostnimi skupinami. Največji moški doslej je živel v Avstriji. Pri 20 letih je meril kar 2,78 m. Največja ženska pa je živila v Brebendorfu (Nemčija) in

je dosegla zavidljivo višino 2,55 m. Najmanjši doslej znani moški je meril 78 cm, ženska pa 56 cm (pri 20 letih).

Na svetu je nekaj več moških kot žensk, čeprav so v različnih deželah večja odstopanja. V Afriki in Ameriki je razmerje 1:1, v Evropi pa skoraj 40 milijonov žensk več, kar lahko nedvomno pripisemo posledicam dveh svetovnih vojn.

Od nekaj več kot 1500 narodov na svetu imajo le štirje nad 100 milijonov ljudi — Kitajci, Amerikanci, Rusi in Indijci.

Se to. Od 14.000 živalskih vrst je človek v vsem svojem razvoju udomačil le 47 vrst.

in po svetu...

Da bi lažje razumeli današnjo kitajsko politiko, moramo vsekakor pogledati v preteklost tega azijskega velikana. Do srede prejšnjega stoletja, je bila Kitajska izolirana od Evrope in Amerike. Na teh kontinentih so doživljali tedaj industrijsko revolucijo. Dežela »rumene reke« pa jo je prespala. Začelo se je obdobje rapidnega nazadovanja. Povečale so se razlike med do tedaj visoko razviti državo in evropskimi in ameriškimi državami. Prvi nosilci evropske »kulture« so bili trgovci z opijem. Ti so zavestno zastupljali ljudi, dobiček je bil pač ogromen. Zaradi opija so nekateri zavedni sloji prišli v konflikt s trgovci, zaradi tega pa tudi z deželami od koder so prihajali. Vojna se je z nankinškim mirom 1842 katastrofalno končala za Kitajce. Odtlej so morali prenašati stalen nadzor evropskih vlesil. Pričenjalo se je obdobje stalnih konfrontacij.

V državi, ki so jo tesnile spone fevdalizma in mandarinske koncepcije oblasti, se je pričel napredek šele po revoluciji 1911 leta. Gibanje pod vodstvom dr. Sun Jat Sena je poskušalo reformirati dotodanje življenje na Kitajskem. V začetku je imela stranka Kuo-min-tang precej uspehov. Po smrti voditelja pa je kaj hitro razpadla. Saj je bila pravi konglomerat mišljenj in nazorov. Prevladalo je desno krilo pod vodstvom generala Cang Kaj Seka. To gibanje se je stalno borilo proti komunistom. Nasprotja so trajala celo med Japonsko okupacijo.

Kljub naporom reakcije, da bo revolucionarna komunistična armada po izgonu Japoncev obračunala tudi z notranjim sovražnikom, toda le-tem so začeli pomagati Američani. Omogočili so Cang Kaj Sekovi armadi umik na Taivan (Formozo). To pa je bil demoklejev meč na glavo mlade republike. Začela so se nasprotja med dvema velikanoma, med ZDA in Kitajsko. Zaostrišla so se med korejsko vojno in končno v Vietnamu. ZDA pa so s svojim zakulisnim spletkarjenjem tudi onemogočile vstop Kitajske v

OCITNO PROTISLOVJE

Starši najprej otroka mučijo s tem, da ga nauče hoditi in govoriti, ko je z muko osvojil ta znanja, pa ga prisiljujejo, da sedi in molči.

OZN. To je sigurno največji paradoks svetovne politike, saj je tako skoraj tretjina čoveštva izven svetovne organizacije.

Kitajska ni samo v nasprotju z kapitalistično ZDA. Vedno večje postajajo razlike v političnem mišljenju tudi do Sovjetske zveze in drugih držav ljudske demokracije. Te razlike niso samo ideološkega značaja. V obdobju hladne vojne je SZ potrebovala močnega zaveznika. Toda močan ne sme biti premočan. Zato tudi ZSSR ni pomagala graditi Kitajcem atomske bombe. S tem pa jim je tudi onemogočila vstop v svet vlesil. Ravno ta želja po priznavanju Kitajske kot vlesile pa preveča vso njeno politiko. Število prebivalcev naj bi bilo poglavitni argument te želje. Do gospodarske in vojaške moči pa naj bi ji pomagale vzhodne države. Te so to odrekle in prišlo je do nujnega zloma. Istočasno pa je SZ začela z miro-

KITAJSKA

ljubnejšo politiko in bojeviti so- sed ji ni bil več potreben. Zaradi gospodarske moči je začelo tudi gospodarsko sodelovanje z deželami onstran »železne zaves«. Kitajci so hoteli prevzeti sovjetske pozicije v Aziji in Afriki, to pa je mnenja še zaostri. S svojo parolo: neizprosen boj svetovne vasi (nerazvite dežele) proti svetovnemu mestu (razvite), so imeli v začetku precej uspeha. Toda ko je Cu En Laj na svoji turneji po Afriki izjavil, da je prišel trenutek obračuna, so se simpatije ohladile. Svojo razbijaško politiko je LR Kitajska nadaljevala z onemogočenjem drugega Bandunga v Alžiru in s stalnimi provokacijami na meji z Indijo.

Po prelomu s SZ se je marsikaj spremenilo tudi v ekonomskem življenju Kitajske. Kitajci pričenjajo z »velikim skokom napreje. Ta akcija pa ni obrodila sadov. Končno sta deželo presenetili še dve slabi letini. Kitajska ekonomija je spet na zelo trhem podstavku. Težav še zlepa ne bo konec. Ta čas pa si nameravajo pomagati z Mao Ce Tungovimi parolami. Začenja se tudi nova kampanja — »kulturni skoke. Iz izkušnje smo se naučili, da tudi ta verjetno ne bo imela uspeha. Ze jutri bodo morda Kitajci delali neuporabno železo ali lovili muhe. Ta ogromna dežela je za nas še vedno velika, velika enigma.

Nadaljevanje

SPOTI PO GRČIJI

pisatelj: Tože Novak, Tože Rupprecht in Borut Korun

Od kod se je tukaj vzela voda mi ni jasno, verjetno se je pozimi sem stekala deževnica. Sicer pa mi je bilo kar všeč, da sem se lahko spet vrnil. Nič mi ne bi bilo všeč, če bi kdo pomotoma zaklenil vrata za menoj, kakor se je pozneje na dvorišču zgodilo Jožetu in Rupprechtu in sta morala potem skakati čez zid. To seveda ni bilo brez nevarnosti, kajti zid je bil tik ob

prepadu. Le malo nerodnosti bi bilo treba, pa bi namesto na stopnicah pristala kar v morju, kar pa bi ljudje vsekakor smatrali kot pretirano željo po kopanju.

Ko sem se vrnil sta se me prijatelja že kar razveselila, kajti tudi onadva sta si hotela podrobneje ogledati zanimivo mesto. Jaz pa sem bil kot že rečeno željan vode in sem hitro zdrsnil med osvežujoče valove.

Fozabiti pa seveda nisem smel na prtljago in sem jo ves čas budno opazoval. Preden smo šli na pot in še na sami poti smo alfilali mnogo svaril pred razmerami v Grčiji. Oporzarjali so nas, da smo lahko okradeni, ogroženi in tako naprej, a so se vsa ta opozorila izkazala za nepotrebna. Zanimivo pa je, da so nas znanci v Solunu svarili pred Italijani in Nemci. Svetovali so nam, da se

naj izogibamo njihovi družbi, ker se lahko zgodi, da bi nas povabil na obed potem pa izgubili in prepustili celoten račun nam. Vendar so nam naša izkušstva pokazala ravno nasprotno. Kako je vse relativno!

Kakor prejšnji dan se je večer bližal hitro in neopazno in kmalu smo morali k našim ležiščem. Posedli smo po večjeju in opazovali zadnje sončne žarke, ki so se odbijali na morju. Vsa zahodna stran je bila krvavo rdeča in rdeči sij je obseval morje in skale med nami. Bil smo redkobesedni. Vsak izmed nas je občutil isto, vsakdo se je zavedal, da je to naš zadnji večer pred povratkom. Doslej smo potovali le naprej, odkrivali novo deželo, nove ljudi in bili polni pričakovanja. Sedaj je bilo tega konec, treba se je bilo obrniti. Tu smo imeli svobodno življenje, doma pa nas je čakala žola in kdo ob tem ne bi postal otožen. Ta večer nisimo prav nič debatirali o tem kar bomo še videli, vtis da se že vračamo je bil premočan.

Drujo jutro smo se poslovili od mesta, ki nam je dva dni nudilo prijetno zatočišče. Kakor velikokrat smo tudi sedaj šli precej časa peš. Ob cesti je bilo kar precej stoparjev in moralni smo vse pustiti zadaj. Izgledalo je, da bomo morali dolgo čakati, da bomo prišli na vrsto, a smo proti pričakovanju kmalu ustavili lep »mercedes« grške registracije. Z njim bi se lahko zapeljali do Korinta, a čeprav nam je bilo težko smo jih prosili, da so nas odložili v Mykenah. Malo smo bili poparjeni, ker smo morali izpustiti tako lepo priložnost, a kaj smo ho-

teji, zato smo šli v Gričo, da vidimo čim-več.

Mykene ležijo kakšne tri kilometre proč od glavne ceste in na nescroje je bilo spet okoli poldneva in torej vročina na visku. Malo smo se obotavljali, potem pa le naložili torbe na hrube in se odpravili. Naenkrat se je tik ob nam ustavil moštirist — bil je angleški študent in povabil enega na svoje vozilo. Nismo se mnogo obotavljali, Rupreht, ki je bil najbližje se je vsedel zadaj in odpejala sta se. Z Jožetom sva ostala sama. Vzpenjala sva se v hrib in si brisala potni obraz, obenem pa sva prisegala, da naju nobena sila ne spravi na Parnas. V načrtu smo imeli namreč še vzpon na to goro, ki je visoka 2457 m, tega potem tudi res nismo uresničili. Ob neki namakalni napravi sva se napila vode, kar nama pa je pobralo še zadnje moči. Poti ni hotelo biti konec, vedno znova sva zagledala ovnike pred seboj in grič, na katerem sva videla razvaline, se je kot začaran odmikal od naju. Končno je bilo tudi tega enkrat konec in zagledala sva Rupreht, ki naju je čakal pred vhodom. Torbe smo pustili pri nekem slaščičarju, se zopet napili vode in potem, ko smo plačali kar visoko vstopnino, smo šli na ogled.

Kot sem že omenil spadajo Mykene k najstarejšim spomenikom stare Grčije. Odkril jih je nemški raziskovalec Schliemann. Njegova zgodba je podobna pravljici. Ko je bil še majhen fant so mu starši kupili »Hilado«. Vsebinska knjige mu je bila najbrž zelo všeč, kajti izjavil je, da bo šel potem, ko bo velik v Gričo in poiskal Trojo. Svoje besede je

ANTON INGOLIČ

Črni labirinti

ROMAN V NADALJEVANJH

80

med Carbeauxom in Le Brieuxom avtomobil in v njem mrtveca?»

»Vem, slišal sem,« je rekel Klep vsakdanje, čeprav je bil budno na preži, »nezgoda, kakor se jih zgodi vsak dan na desetino.« Naglo je segel po ročici. »Viš, Antek,« je zaklical s prisiljeno živahnostjo, »vidiš, to je zadnji vagonček, ki ga polnim na Francoskem.«

Antek je počakal da se je premog usul v vagonček, da je Klep polni vagonček potisnil naprej na njegovo mesto pa spravil praznega in da se je nekoliko razkadil prah, potem pa je rekel, ko je prejel snel torbo in jo s sukničem obesil na žebelj poleg Klepove vrhne suknje: »Tako so najprej mislili, ampak izkazalo se je, da ni bila nezgoda.«

Klep, ki je že stopil k steni, da bi snel svojo suknjo, je obstal s stegneno desnico.

»Da ni bila nezgoda?!«
»Ne nezgoda, marveč umor!« Antek je stopil na Klepovo mesto, vendar še ni segel po ročici. »Da, umor! Našli so ojnico, s katero je zločinec udaril črtev po glavi. Zrtev je neki trgovec iz Carbeauxa, imena si nisem zapomnil. Menda Italijan. Zločinec ga je udaril trikrat...«

»Trikrat?!« je bolj kriknil kot vprašal Klep, ki mu je desnica že upadla in

je nepremično strmel v Antka.

»Da, dvakrat na levo stran, enkrat vrh glave,« je razložil Antek, ki je po Klepovem krikni in obrazu presodil, da mora zadevo temeljito razložiti. »Malo pred ovinkom se je zgodilo. Zločinec je Italijana hotel izropati, Italijan se je branil, zločinec je zgrabil za ojnico, udaril Italijana trikrat, da, trikrat, Italijan je izpustil krmilo iz rok in prišlo je do nesreče. Avtomobilu se ni nič zgodilo, samo šipe so šle, zločinec pa se je izvelel skozi polomljene šipe in pobegnul, še denarja ni utegnil vzeti s seboj.« Ker Klep ni rekel besede, marveč je še dalje buljil vanj, je le vprašal: »Ste čuli, Klep? Ste poslušali?«

Klep se je zganil. »Torej gre za umor, za zločin...« je izdaval.

Antek se je medtem obrnil k vagončkom in stegnil roko proti ročici. Vendar še ni potegnil. »He, Klep,« je zaklical, misleč, da je Klep že odšel, toda ko je videl, da še stoji na istem mestu, je nadaljeval z navadnim glasom, »kako je z vašim avtomobilom? Ga že imate ali greste šele danes po njega? Niste rekli, da ga boste kupili v Carbeauxu?«

»Ni tako lahko priti do avtomobila,« je odvrnil Klep in se spet obrnil k steni, kjer je visela njego-

78

»Fant, še veš,« se je Obrnan po nekaj korakih obrnil h Klepu, »še veš, kako je bilo, ko sva prvič stopala po temle črnem hodniku?« In že je pripovedoval, kako je tedaj Klep pri vsakem koraku obstal, izvraščujoč ga, kako dolgo bosta še hodila in ali človek res lahko zdrži tu spodaj brez sonca in svežega zraka celih osem ur. Klep je sledil Obrnanovim besedam čedalje zvestej; neprijetno ga je prizadelo, ko je Obrnan na križišču obstal.

»Po šihu me počakaj,« je naročil Klepu, »stopila bova h Gillesu, plačam jaz, da veš! Tu bom plačal jaz, doma pa ti! Srečno!«

Rov, v katerega je krenil Klep, ni bil tako razsvetljen tudi ne tako suh. Spodaj na desni je v plitkem jarku tekla voda, s stropa je tu in tam kapljalo. Klepova senca se je — zdaj na levi in spet na desni strani — zaletavala, trgala, pačila. Klep se ni maral ozreti po njej, stopal je hitro, da bi čimprej prišel na mesto, kjer je zadnja leta opravljal svoje delo. Tu je slekel vrhno suknjo, jo obesil na žebelj v steni, odložil svetilko in začel svoj zadnji ših.

Ko je napolnil prvi vagonček in potegnil pod lijak naslednjega, praznega, je na vse tisto, kar se je bilo zgodilo tisoč metrov nad njim, gledal že dokaj

neprizadeto. Avtomobilska nezgoda torej? Zakaj ne? Že večkrat je bral v časopisih o takšnih in podobnih nesrečah. Casopisi pišejo pravzaprav vsak dan o njih. V mislih je nekajkrat ponovil vest o nezgodi, seveda je vsakokrat kaj dodal ali odzvel. Nazadnje je bilo to prav vsakdanja novica pod rubriko: Nesreče in nezgode. Roka pa je ves čas samodejno segala po ročici in odpirala ter zapirala lijak, pod katerega so prihajali prazni, a izpod njega odhajali polni vagončki. Ko je roka odprla zapah in se je vagonček s truščem usul premog, je Klepa vselej zagrnil oblak črnega prahu. Ker se je že pri petem, šestem vagončku spotil, je bil umazan v obraz in tudi roke je imel kot dimnikar, obveza na levici se je še komaj ločila od kože. Od časa do časa je stopil k sukni, potegnil iz žepa steklenico in napravil dolg požirek.

Mimo je prišel paznik Bernard. Pri Klepu se je ustavil kot navadno. Celo spregovoril je.

»Zadnji ših, kajne? Skoda. Z vami ni bilo težav, čeprav niste najboljšega zdravnja. Kdaj odpotujete?«

»Kdaj? V soboto, seveda v soboto...«

»Srečno pot, monsieur Klep!« Paznikova desnica se je približala robu svetle čelade, v svetlobi električ-

81

va vrhnja suknja.

»Ga sploh ne boste kupili?«
Antek je potegnil za ročico. Iz lijaka se je s truščem usul premog. Ko je Antek zaprl zapah, se je spet obrnil, da bi slišal, kako je s Klepovim avtomobilom, toda Klepa ni bilo več, njegova suknja pa je še vedno visela na žebelju. Roka mu je že samodejno potegnila ročico, ko je zagledal Klepa, kako je odhajal proti jaški. »He, Klep, Klep,« je zakričal za njim, »pozabili ste suknjo, suknjo!«

Toda Klep se ni ustavil, hitel je dalje po rovu. Antek je hotel zaustaviti roko in stopiti po suknjo ter jo odnesti za Klepom, toda delo ga je že potegnilo v svoj strogo določeni tok.

Klep je hitel, kar so mu dale moči. A kmalu je moral upočasniti korak, sapa mu je pohajala, sililo ga je h kašlju in v rovu je bilo čedalje več rudarjev, ki so prihajali na delo ali odhajali proti šahtu. Na križišču je privozil vlak s premogom napolnjenih vagončkov, dobršen čas je moral čakati, da je odpeljal dalje. Ko je prišel v glavni rov, pa mu je velika svetloba branila, da bi pospešil korak. Vsakih nekaj korakov je celo obstal in se nezapravo ozrl na vse strani.

Toda vse je bilo kakor vsak dan: rudarji so prihajali na ših ali hoteli proti

šahtu, nekeje v sosednem rovu so ropotali vozički in od nekod so prihajali zamolkli udarci. Noge so mu postajale težje in težje, v prsih ga je dušilo in po hrbtu mu je curjhal hladen znoj. Ko je prišel do jaška, je priropotalo dvigalo. Iz njega so stopili rudarji druge izmene. Bili so spočiti in v očeh so imeli sonce. Saj res, danes je zunaj tako čisto nebo, kakor še ni bilo! Dvigalo se je izpraznilo. Umazani in trudni rudarji so začeli rinuti vanj. Toda Klep je stopil na stran. Dvigalo se je s truščem pognalo navzgor. Preden se je vrnilo, je prišla večja gruča; Klep je že od daleč razločil Obrnanov glas.

»Pa sva ga opravila, kaj?« je zaklical Klepu, ko ga je zagledal. V očeh mu je žarelo, ne toliko od popitega vina, kolikor od sreče, da je zaključil svoje delo v tujini. »Kaj se držiš tako kisto? Rekel sem, da bomo vse uredili, če se Ančka kuja. Najprej pa bomo stopili h Gillesu...« Zresnil se je. »Vem,« je rekel, ko je za trenutek obstal s toplim pogledom na Klepu, »tebi je tu spodaj izjedlo pljuča. Nič ne maraj, na Bukovcu se boš popravil.«

Dvigalo je prihrumelo. Vinko je zadržal enega izmed mož.

»Kako je zgoraj?«
»Lep in žalosten dan!« je odgovoril nagovorjeni.

79

ne žarnice so se zasvetili belih zobje. »Salut, monsieur Klep!«

»Salut, monsieur Bernard!« je odzdravil Klep in odprl zapah, in že ga je zakril oblak prahu.

Paznikove besede so ga še ohrabrile. Po šihu ne bo šel domov, odšel bo za vsak primer za separacijo in se skrivil v eno izmed praznih lop pod tistimi črnimi griči, šele na večer se bo oglasil pri Ančki. Medtem si bo gotovo premislila. Grdo je govorila, toda kaj je mogla reči na vse tisto, kar ji je bil povedal? In kako je govoril! Kot bi bil res pijan. Zato bo, kot že večkrat, šla prek vsega in se pripravila na odhod. Povedal ji bo po resnici, kaj se je bilo zgodilo. Ne, ne, čemu bi jo vznemirjal, čemu bi jo oteževal vest? To je njegova, samo njegova stvar! Se ponoči se bo vrnil v skrivališče. Svoje početje bo že nekako opravičil. V noči od petka na soboto pa se bo odtihotapil na tovorno postajo in se skrivil v vagon, kamor bosta čez dan Ančka in Obrnan spravila pohištvo. Tam bo ostal do prihoda na mejo. Bolje je, da je previden. Šele onstran meje bo prišel med rojake. Z Ančko bosta sedela ob oknu, mimo katerega bodo hitele mestne in vaške hiše, bežala polja, žvigali telegrafski drogovi. Ančki ne bo žal, da je šla

z njim na pot, sicer pa ji bo še pred odhodom dal besedo, da bo dobila avtomobil, prislužil ga bo doma, če ne letos, pa drugo leto. Vse, kar je grdega, bosta pustila tu, okoli niju se bodo veselo pogovarjali, peli in stari Kolenc bo gotovo vso pot vlekel mehe, Obrnan pa pripovedoval zgodbe iz mladih let.

V gostih oblakih premogovega prahu, ob enakomernem delu, ki mu je prešlo že v kri in meso in ob vseh globljih požirkih iz Obrnove steklenice, se je Klep v mislih pripeljal v Bukovec, pozdravil mater in Stefka ter se znova vrnil v Le Brieux, da bi vrnitev doživel še enkrat in še prijetneje.

Začudil se je, ko se je ustavil pred njim visok, vitek fant s svetilko v rokah in torbo na ramenih.

»Salut, Klep!«
»Ti Antek? Je že konec ših?«

»Konec, konec!« se je nasmajal Antek in takoj nadaljeval z glasom, ki je pričal, da komaj čaka, da bi povedal novico: »Klep, ali že veste, kaj je zgoraj novega?«

»Kaj naj bi bilo novega?« je vprašal Klep malomarno, čeprav je vznemirjen čakal, da Antek pove, kar je vedel.

»Torej še ne veste,« je Antek zapel po francosko s poljskim naglasom, »še ne veste, da so našli sinoči

82

»Zakaj žalosten?« se je vmešal Obrnan.

»Snoči je nekdo na cesti v Le Brieuxu v avtomobilu ubil in izropal človeka.«
»Torej ni bila avtomobilska nesreča?« se je začudil Vinko.

»Kakšna nezgoda!«
»So zločinca že prijeli?« je vprašal Obrnan.

»Niso ga še, a ga bodo kmalu. Francozi imajo dobro žandarmerijo in policijo. Se pred nočjo bo pod ključem.«

Čakajoči so se zrinili v dvigalo. Tudi Obrnanovi trije s Klepom. Toda preden je vozač dal znamenje za odhod, je Klep stisnil Obrnanu v roko svetilko in planil iz dvigala.

»Kam, Klep?« je Obrnan zaklical za njim.

»Pozabil sem suknjo...« je odvrnil Klep in stekel po rovu.

Tako jasnega dneva kot ta dan zares že mesece in mesece ni bilo nad Le Brieuxom. Ze od jutra nikakršnega oblaka, niti meglice, sama čista sinjina in žareče sonce, ki se je zjutraj pokazalo iznad največjega kupa črne jalovine in je počasi, svečano plulo preko neba. Zdaj, sredi popoldneva, je bilo tik nad cervkivo, ki je sredi kolonije s sivim, stolpom segala v nebo.

Ančka se je ozirala po ulici navzgor in navzdol. Rudarji prve izmene, tisti, ki se jim je mudilo domov

so že zaprli za seboj vrata svojih stanovanj, ta in oni je že sedel za mizo, na katero je žena postavila sklede prijetno se kadeče juhe, in s skupimi besedami povedal, kaj je bilo novega v jami, ali poslušal novice, ki so jih na dolgo in široko pripovedovali otroci in žene; ulica je bila prazna. Ančka se je pričakujoč ozirala po njej, čeprav je še vedno zavračala misel na Klepa. Naj pride, kadar hoče, naj napravi, kar hoče, povedala mu je, da ne gre z njim. Sploh je bilo neumno, da mu je obljubila, da pojde od tod. Morala bi vendar vedeti, da je konec z njim. Ne Bukovec ne domači zrak mu ne moreta vrniti zdravja. Kako ji je le mogla pasti v glavo tista abotna misel z avtomobilom! Čeprav bi kupil avtomobil, bi umirala od dolgočasja na od boga in ljudi zapuščenega Bukovca in noči bi ji ne bile nič manj mučne, kot so ji tu. Bolje bi bilo, da bi mu bila tedaj z vso odločnostjo povedala, naj ne izgublja besed o vrnitvi. Mati bi ga bila še dalje vabila, in morda bi se bil naposed odločil in se odpeljal sam. Ne bi bilo tako najbolje, zanjo in tudi zanj? Zdaj pa...

Vrnila se je v stanovanje. Nered, ki je vladal v kuhinji, jo je pregnal v sobo. A tam je bilo še huje.

šil. Potem, ko je zelo obogatel in se mnoge naučil kak ducat jezikov se je odpravil na pot in z Illado v roki odkril Trojo. Kolikor vemo o njem je moral biti izredno nadarjen, saj ni potreboval za perfektno obvladovanje kakšnega jezika več kot nekaj mesecev in za mnimivo je, da je znal tudi slovensko. Pochu vsega pa je v razvalinah Myken, v okrajani Atrejevi grobnici odkril bajen zaklad. Našel je zlato maske, ki so jih izobilovali na obrazih mrtvih abahjskih knezov, poleg dragocenega nakita in zlatih vrčev (večinoma se vse to sedaj nahaja v Atenskem nacionalnem muzeju).

Piše: BORUT KORUN

Na tega moža sem se spomnil, ko smo obstali pred znanimi levjimi vratmi pri vzhodu v staroznanem gradu. Nad vratmi stojita dve levji in se s spredujimi šapami naslanjata na podstavke in po njih so dobila ta vrata ime. Spominjata nas še na čase, ko so po Grčiji strašili levji. Silke, ki so jih našli v Mykenah, kažejo tudi na lov merjascev. Po vsem tem lahko sklepamo, da je bilo podobno, s tem pa tudi rastlinstvo in živalstvo v stari Grčiji pa tudi drugod ob Sredozemlju precej različno od današnjega. Našo pozornost so poleg vrat pritegnili tudi zidovi zgrajeni iz velikih kamnitih blokov. Se pri današnji tehniki bi bilo težko zidati s tako masivnimi skalami, kako pa so to zmogli takrat, ni ni bilo jazo. Sprehajali smo se po no-

tranjosti med zidovi in luknjami, kjer je Schlimann odkril grobove, potem pa smo šli še v takozvano Atrejevo grobnico. Schlimann je svoje najdbe skupaj z zakladom pripisoval junakom, ki jih je poznal iz Homerjevih zgodb, a znanost je kasneje pokazala, da so bile še precej starejše. Isto je tudi pri Atrejevi grobnici, ki leži na kupolu kakšne manjšje cerkve. Vsekana je v skalo in obložena s kamnitimi ploščami. V njeni notranjosti je bilo mračno in hladno, naše besede pa so močno odmevale od strmih zaobljenih sten.

Na nasprotni strani pa je bila strma so teska, po kateri so pozni verjetno drveli houdorniki, sedaj pa je bila popolnoma suha. Tudi vsa ostala okolica je bila suha in kamnita. Močno opoldansko sonce nas je nazadnje le prisililo, da smo zapustili Mykene in se zatekli v dolino, kjer smo ob cesti iskali sence. Ker smo ta dan kar naprej pili vodo smo bili sedaj popolnoma nemočni. Vse moči so nas zapustile. Brez vsake volje smo ležali na trdih in umazanih tleh in nobenemu se ni ljubilo stopati. Vse skupaj je bilo še bolj brezupno, ker je bilo na cesti malo prometa. Kljub temu, da smo vedeli, da nam voda škoduje, smo kar naprej hodili k bližnji pipi z vodo. Nazadnje smo uvideli, da tako naprej ne bo šlo. Ko je najhujša vročina prešla smo šli naprej. Vendar dolgo nismo hodili, pri majhni samotni cervkivi smo obstali in sklenili, da ta dan ne gremo več naprej. Pred cervkivo so bile klopi in nanje smo zvalili naša utrujena telesa. Rupreht je predlagal, da bi tu lahko prenočili. Sel si je ogledat notranjost cervkve. Trda kamnita tla sicer

niso obetala zelo mehkega ležišča, toda na naši poti smo prenočevali že precej slabše. Ker pa je bilo do mesta še dolgo je šel Jože za vsak slučaj se stopati. Nekočrat je bilo silasti škripanje zavor in tik ob Jožetu je ustavil velik tovornjak — cisterna. Utrujenost nas je minila, pograbilli smo priljago in zdrljali proti cesti. V veliki kabini je bilo prostora za vse štiri in ko smo se udobno namestili in je sofer pritisnil na plin smo si moral priznati, da je le dobro priti naprej. Spet smo brzeli skozi pokrajino, ki nam je bila sedaj že znana. Hribi in soteske so se izmenjavali z dolinami, kamenita pobočja z oljčnimi nasadi in vinogradi. Ljudje so delali po poljih, drugje so spet popravljali ceste in zašli smo v cel oblak prahu in na gume se nam je leplil svež, lepljiv asfalt. Puščali smo za sabo obcestne kraje s svojimi množičnimi bencinskimi črpalkami in reklamnimi napismi na strehah hiš. Po kakšni podgredi uri vožnje smo zagledali Akrokorint — značilno goro nad Korintom, na katere vrhu je bila tudi močnata trdnjava. Kmalu zatem smo se peljali nad Korintom in zavili proti severovzhodu. Še enkrat smo se zazrli v grozeče globine Korinškega prekopa in smo se peljali po celti. Do večera smo bili že 80 kilometrov naprej v Eleusisu. Prav nič nas ni mikalo, da bi prišli sredi ponoči v Atene in zato smo naprosili soferja, da nas je odložil kar tu. Sklenili smo, da se popolnoma izognemo Atenam in smo jo manjli po cesti, ki je vodila proti Thebam. Bila je že trda tema in skrbelo nas je, kje si bomo dobili prenočišče. Nikjer ni bilo primernega kraja,

povsod so bila naselja, mi pa smo si želeli samote. Šli smo naprej in naprej in postajali utrujeni in zaspani. Pred nami se zaustavi lahak tovorni avtomobil in neki glas nas povabi. Že drugič v tem dnevu nam ni bilo usojeno, da bi šli počivat tja kamor smo se namenili, drugič pa smo cel dopoldan stopali pa ni bilo nič, res čuden je svet. Na srečo je bilo toplo in zato je bilo prijetno sedeti zunaj. Stisnili smo se h kabini in opazovali lučke, ki so sijale v dolini. Vozili smo se namreč po klancu dol in gor in očitno smo prečkali neko hribovje.

Še tretjič v tem dnevu so nam res prijazni grški soferji pripravili presenečenje. Ko smo v nekem majhnem kraju obstali, verjetno zaradi vode ali bencina, nas je videl sofer velikega tovornjaka, ki je stal poleg nas. Ko je zvedel kdo smo in kam potujemo je stopil k nam in nas povabil na svoj avto rekoč, da potuje v Solun in da nas vzame zraven. Na žalost smo morali to povabilo odkloniti, kajti hoteli smo si ogledati še enkrat pokrajino in sploh nam ni bilo minogo do tega, da bi bili kar nenkrat spet doma. V Thebah je bilo potovanje za ta dan resnično končano. Ob neki njiivi v okolici mesta smo le pričakali že zelo potreben počitek. Traktoristi, ki so vozili na polja in pastir, ki je prignal svojo čredo ovac, so nas že zgodaj zbudili in hitro smo vželi pot pod noge. Pred nami je ležala prostrana thebanska ravnina, vsa pokrita s početimi žitnimi polji. Nekaj kilometrov na zahodu se je vila velika magistrala, ki veže Atene s Solunom in do nje smo morali priti.

MALI OGLASI

CENIK MALIH OGLASOV: vsak mali oglas do 10 besed je 6 novih dinarjev, vsaka nadaljnja beseda 1 novi dinar. Za naslov v uredništvu lista — pribitek 1 novi dinar.

PRODAM
● Kombinirano spalnico (jasen-mahagoni) z jogi ložiki in ogledalom. Cena 230.000 S-din. Možnost dogovora. Naslov v uredništvu.

PREKLICUJEM
● Veljavnost plačilnega kartončka RLV številka 657. Geza Maček, Koroška cesta, Velenje.

KUPIM
● Stroj za strojno pletenje, širine najmanj 60 cm, številka 8 in 10. Ponudbe pošljite v uredništvo.

IZBOLJŠAJTE POGOJE za učenje naših otrok

Starši iz Zavodnje in Šentvida predla gajo, da bi v njihovi šoli spet poučevali vse šolobvezne otroke - tudi one, ki se šolajo v šoštanjski šoli! - Njihov predlog bi radi imeli rešen že pre d pričetkom šolskega leta.

V majhni partizanski vasi nad Šoštanjem so prebivalci vseskozi delavni. Sami s pomočjo družbenih organizacij, krajevne samouprave in občinske skupščine znova in znova rešujejo svoje probleme. Svojevrstni so ti, toda zanje so vendar

pomembni. Tudi to pot so se lotili novega. Ni majhen in ker presega meje njihovih »pristojnosti« so se obrnili na občinsko skupščino.

Zebelj, ki jih tišči, je povsem jasen in razumljiv. Problema so se

lotili. Vendar ga niso samo nakazali in postavili zahtevo pred odgovorne na občini, da bi si oni belili glavo kako bi ga rešili. Ne želijo, da bi se iz tega porajale nove težave. Zato tudi sami nakazujejo rešitve.

Zamisel je dobra, v praksi pa je ...

Zakaj gre? Učenci s področja Zavodnje daleč hodijo do avtobusa, ki jih popelje v Šoštanj. V zimskem času so od doma tudi po dvanajst ur. Na avtobus, ki včasih zelo neredno vozi, čakajo znatno več časa kot ga prebijajo v šoli pri pouku. Od tod otroci prihajajo utrujeni v šolo. Še bolj utrujeni pa se vrnejo

domov, kjer jih čaka še vse šolsko delo za naslednji dan. Ker so to otroci s kmečkega področja morajo pomagati doma, saj so otroci poleg ostarelih ljudi, edina delovna sila na njihovih kmetijah. Učni uspehi so, zaradi dolge odstonosti z doma, utrujenosti, napore pot in še bolj naporenega dela na kmetiji, precej

slabši od ostalih učencev na šoštanjski šoli. V prvih letih šolanja v Šoštanju je veliko učencev zaostalo. Izgubljeno leto ali več so se navadno pokazali na koncu, ko ti učenci niso imeli dokončanega osemletnega šolanja, čeprav so bili mogoče glede na sposobnost in samostojnost pri delu celo boljši kot oni, ki živijo v mestu.

Silvo Potočnik

Erika Potočnik

Bernard Rogelšek

»Reformirana šola naj bi pripomogla tistim učencem, ki so nadarjeni in bi lahko potem normalno nadaljevali šolanje.« so pred nedavnim pisali prebivalci iz Zavodnje in Šentvida predsedniku skupščine občine Velenje. In potem med drugim pisanjem nadaljevali: »Za te učence bi se v prihodnje dalo urediti tako,

da bi še naprej obiskovali popolno osemletno šolo, skupščina pa bi tem učencem pomagala, da bi lahko dokončali tudi visoke šole. Do sedaj so se morali mučiti na poti do šoštanjske šole vsi učenci zaradi tistih, ki so potem nadaljevali šolanje. Za vse druge bi bilo najbolje in najče-

neje, če bi se šolali do osmega razreda v Zavodnjah. Ta šola jim lahko da dovolj izobrazbe za delo na kmetijah in za uk v obrti. Velika večina otrok iz tega kraja se je izučila v obrt v zadnjem času pa zelo ostajajo doma na kmetijah. Srednjo šolo je v dvajsetih letih po osvoboditvi končalo le kakih pet učencev.«

kriteriji in različnimi pogoji življenja dosega v šoli neuspeh za neuspehom kar še bolj onemogoča redno učenje in potem večji del naših otrok konča v Šoštanju le šest ali sedem razredov. Če res ne bi mogli na občini uresničiti naše želje, potem zahtevamo, da uredijo vse potrebno glede rednega prevoza naših otrok v Šoštanj.« — Tako je povedal Jože BERGLEZ — predsednik krajevnega odbora SZDL Zavodnje.

— 0 —

Naj ne bo razsodnik k še nerešenemu problemu Jože SVETINA, vodja podružnične šole v Zavodnjah, vendar zapišimo tudi njegovo mnenje.

Kaj pravi Jože SVETINA. »Vidim dobre in slabe strani reformirane šole in zahteve vaščanov. Dobre strani so vsekakor boljša izobrazba, otroci si pridobijo več znanja in tudi spremenjeno okolje brez dvoma pozitivno vpliva na njihov nadaljni vesplošni razvoj.

Menim, da je bistvo zahtev staršev dokaj neurejen prevoz v Šoštanj in nazaj. Nekateri otroci imajo poleg tega še dolgo pot do doma. To vse bi se dalo zelo izboljšati, če bi pozimi redno pluzili cesto, poleti pa bolj vzdrževali, ker je cesta dan za dnem slabša. Vozni red bi morali prilagoditi šolskim potrebam. Avtobus bi moral odpeljati ob 7. uri zjutraj, iz Šoštanja pa se naj bi vračal najkasneje do 12. ure. Sedaj je bil voznik red prilagojen delavcem in je zato odpeljal iz Zavodnje že ob pol sedmih, iz Šoštanja pa se je vračal šele nekaj po štirinajsti uri. Vemo pa, da se delavci z avtobusom sploh ne vozijo na delo, ker imajo vsi lastna prevozna sredstva.

Občinska skupščina bi morala zagotoviti v zimskem času oranje ceste do Kopina. Zanima nas tudi kakšni so bili razlogi, da je cestna upra-

Redkokaterga šolnika bi med počitnicami našli pri »šolskem« delu. Tovarš SVETINA iz Zavodnje pa je sam lakiral šolske stole, da se ne bodo uničili.

va ukinila vzdrževanje ceste pozimi do Kopina. Včasih so celo orali ceste s konjsko vprego vse do Slemenca, v času mehanizacije pa ne najdejo toliko denarja, da bi jo spluzili v dolžini kakih štirih kilometrov od šole do Kopina. Zato vaščani upravičeno negodujejo, da otrokom ne omogočijo prevoza, četudi včasih

najdejo dovolj denarja, da za cno samo smučarsko prireditev na Slemenca lahko to cesto spluzijo z buldožerjem.

Zadnja zahteva prebivalcev našega področja je vsekakor utemeljena in bi jo moral rešiti že tekom tega meseca.«

OBVESTILO internirancem

Zveza združenj borcev NOV Slovenije nam je poslala več informativnih dopisov o naših internirancih v Poljski.

Prosimo vse bivše internirance iz našega območja, da sporočijo občinskemu odboru ZZB NOV Velenje kar koli vedo o naslednjem:

1. Klub bivših internirancev taborišča MAJDANEK želi ustanoviti Mednarodni taboriščni komite Majdanek. Hkrati sporočajo, da bo septembra 1966 v Poljski tradicionalno srečanje »DNEVI MAJDANEKA«, ki se ga bodo udeležili preživeli interniranci tega taborišča. Želijo naslednje podatke:

- naslove preživelih internirancev taborišča MAJDANEK,
- koliko naših internirancev je tam umrlo,
- koliko bivših internirancev bi se udeležilo septembra 1966 srečanja v bivšem taborišču Majdanek na lastne stroške.

2. Zveza borcev za svobodo in demokracijo Poljske je zaprosila za podatke:

- ali so bili v taborišču Stutthof blizu Gdanskega — Poljska tudi slovenski interniranci,
- koliko jih je umrlo in koliko preživelo,
- za preživele prosijo poimenski spisek z naslovi.

3. V Gardelegenu (Nemška demokratična republika) so nacisti v izpraznjenih žitnih lopah aprila 1945 ubili 1.016 internirancev taborišča »DORA« — podružnica KZ Buchenwald. Ob tej priliki je uspelo pobegniti dvema Jugoslovancema.

Pionirji 7. b razreda »Goethe Oberschule« iz Gardelegena so ugotovili, na osnovi transportnih listkov, imena 150 bivših zapornikov, ki so pokopani na častnem pokopališču v Gardelegenu. Med njimi so imena štirih Jugoslovancev — eden iz Slovenije: ALOJZ KEBE, poljedelski delavec, rojen 18. 5. 1914 v Cerknici; v DORO transportiran 22. 10. 1945.

Vprašanje: Ali preživeli interniranci taborišča »DORA« vedo kaj več o opisanem dogodku v GARDELEGENU in o številu Jugoslovancev, ki so tam tragično končali in morda karšnekoli podatke o usodi dveh Jugoslovancev, ki jima je uspelo pobegniti pred streljanjem?

4. Zveza borcev za svobodo in demokracijo Poljske aktivno dela na tem, da bi dodelili odlikovanja Jugoslovancem, ki so se borili v II. svetovni vojni v Poljski, ali izven nje sodelovali ali poveljevali enotam, v katerih so se borili Poljaki. V evidenci imamo le šest imen Jugoslovancev — med temi je tudi OTON GOLOB — ISTOK, verjetno iz Slovenije. V zvezi s tem prosijo za pomoč pri evidenci naših državljanov — udeležencev odporiškega gibanja v Poljski, istočasno pa prosijo tudi za podatke padlih in po vojni umrlih udeležencev, ki so se borili v Poljski.

Pomagajmo poljski organizaciji »Zveze borcev za svobodo in demokracijo« pri njenem prizadevanju. Rok za dostavo podatkov je 15. september 1966.

Občinski odbor sekcije
bivših internirancev

Predsednik krajevnega odbora SZDL Zavodnje — tovarš Jože Berglez.

Ni časa za učenje!

Kar na voljo so bili Silvo in Erika POTOČNIK ter Bernard ROGELŠEK — vsi otroci iz Zavodnje, ki se šolajo v Šoštanju. V svojih izjavah so bili enotni. V Šoštanju se bi lahko več naučili, ker je tam boljša šola in kvalitetnejši pouk. Vendar se bojijo, da ni tako. Isti razlogi, iste pripovedi kot smo jih že zapi-

sali. Naporna pot do avtobusa, preve izgubljenega časa ...

»Ko bi imeli v Šoštanju vsaj doleden prostor v šoli, kjer bi lahko naredili nalogo,« je pripovedovala Silva. »Lani so nam v šoli rekli, naj čas, ko čakamo na avtobus, prebijemo kar v pionirskem klubu. Tu pa se pri igri zbirajo pionirji in vsakršno učenje je nemogoče.«

Ne verjamemo, da odnesejo več znanja

»Nismo proti prešolanju naših otrok v Šoštanj, ker se zavedamo, da bi se lahko tam otroci več naučili kot na domači šoli. Toda vemo edino resnico. Naši otroci nimajo takšnih pogojev, da bi bili lahko enaki njim, ki živijo v mestu. Zato

menimo, da naj bi tisti, ki kažejo sposobnost in imajo voljo nadaljevati študij, hodili v Šoštanj. Drugi pa naj bi na naši šoli, ki bi lahko najlaže prilagodila učni program našim kmečkim potrebam, končali osemletno šolanje. Tako pod istimi

KDO „JE“ krajevna skupnost

Vsem občanom Soštanja in Topolšice je dobro znano, da je cesta med obema krajema v izredno slabem stanju. Za promet že skoraj ni več uporabna, škoda na vozilih pa vsak dan večja. Če dalj časa se razpravlja o boljšem vzdrževanju, oziroma asfaltiranju ceste. Ker je vprašanje ureditve zanimiv problem tudi za občane smo se pri odgovornih forumih pozanimali kdaj in kako bo rešeno to pereče vprašanje. Z akcijo je najprej začela bolnica za TBC v Topolšici, ki je prispevala iz lastnih sredstev 35 milijonov starih dinarjev. Sklican pa je bil tudi sestanek predstavnikov vseh delovnih organizacij s tega področja.

Najslabše stanje je vsekakor na odseku Soštanj — Metleče. Ta del je tudi najbolj potreben rekonstrukcije. Ker pa sredstev ni bilo naj bi občani v obliki samopriskupka tudi sami prispevali delež k ureditvi ceste. Levji delež investiranja pa bi prevzele delovne organizacije. V tem času, ko naj bi se govorilo o načinu financiranja in vrsti ureditve ceste, se ta ni urejevala in tako je postalo stanje skoraj nevarno. O krivicah za tak položaj smo vprašali tajnika krajevnih skupnosti Soštanj Milana Novaka. Dejal je, da se cesta toliko časa ne bo urejala dokler občani tega področja ne sprejmejo sklepa o samopriskupku. Torej naj bi bilo stanje še slabše. Menimo, da tako mnenje tovariša Novaka nikakor ne moremo sprejeti kot pravilno. Saj tudi na sestankih sveta krajevnih skupnosti ni bilo govora o takem načinu reševanja tega perečega problema. Vsem je jasno, da sredstva, ki so zbrana v Soštanju iz prispevka za urejanje mestnih zemljišč, ne morejo biti uporabljena v Metlečah. Vendar pa ni nikjer rečeno, da naj bi bil samopriskupki edini vir denarja za rekonstrukcijo ceste Soštanj — Metleče. Tudi sredstva občinskega cestnega sklada so letos zelo skromna. Saj odpade na ceste v Soštanju samo 1.700.000 starih dinarjev. Tako ljudje v bodoče občinski proračun ne bo nosilec družbenega gibanja, tem-

več bi večino prispevale gospodarske organizacije. Po vsem tem lahko ugotovimo, da je bil odnos tovariša Novaka preuranjen v nekaterih pogledih pa celo nedemokracičen in birokratičen. Referendum je po novi ustavi ena od osnovnih pravic občana. Nikakor pa se ne moremo iznebiti vtisa, da naj bi bil ta akt o samopriskupku izsiljen, to bi lahko sklepali po besedah tovariša Novaka. Menimo, da bi morali biti predstavniki lokalnih organov, konkretno tovariš Novak, v ožjem stiku z občani in imeti v takih prilikah bolj neposreden stik z njimi. Morda je prišlo do nekaterih problemov in pritožb predvsem zaradi premajhne obveščenosti vaščanov Metleč. Torej zadeva krivda tudi ostale organizacije s tega področja. Vendar kljub vsem oviram je akcija v zadnjem času stekla na iniciativno načelnika oddelka za gospodarstvo tovariša Izidorja Florjana.

Tudi to pot je pobuda na strani občinskih organov. Občani so pripravljani prispevati precejšnja sredstva, zagotovljen pa je tudi delež gospodarskih organizacij. Upamo, da bo tudi kolektiv TE Soštanj prispeval nujni delež. Tako bo lahko rekonstrukcija ceste speljana. Eno od načel našega družbenega sistema je tudi to, da prihaja pobuda pri takih in podobnih problemih neposredno od občanov. Za neposredno zainteresiranost občanov smo pri tem problemu popolnoma prepričani. Naloga krajevnih skupnosti pa naj bi bila, da ta stremljenja enotno usmerijo in olajšajo rešitev, ne pa da po svojih predstavnikih ovirajo njihovo izvajanje. Verjetno tu ni krivda na krajevni skupnosti, temveč je probleme zaostri s čudnim razlaganjem sklepov sveta krajevnih skupnosti tovariš Novak.

Kljub težavam se je problem začel urejati. Velik delež pri tem, če bo tudi uspešna, pa nosijo gospodarske organizacije s tega področja in občani sami. Če bo priskočil na pomoč tudi kolektiv TE Soštanj bo rekonstrukcija vsekakor stekla.

Avgusta 320.000 ton lignita

Predvidena proizvodnja za mesec avgust predstavlja za 4,92 odstotkov višjo proizvodnjo kot je v družbenem planu za ta mesec, kar pomeni, da bo dnevna proizvodnja 12.790 ton lignita. Dosedanja bilanca namreč še vedno prikazuje zaostajanje za planirano proizvodnjo in sicer za ca.

Upravni odbor rudnika lignita Velenje je na svoji 4. redni seji, dne 26. 7. 1966 med drugim obravnaval tudi operativni plan osnovne proizvodnje za mesec avgust in sprejel sklep s katerim je predvideno nakopati 320.000 ton premoga.

Tako so pred večimi leti transportirali velenjski lignit. Sedaj pa je delo mehanizirano.

90.000 ton, kar bo potrebno čimprej nadoknaditi. Kljub temu, da je družbeni plan zelo napet, upajo na rudniku, da ga bodo do konca leta uspešno izpolnili, posebno ker se obeta pridobitev potrebne jamske delovne sile iz rudnika Zabukovica, ki bo v celoti opuščen. Ravno ta moment je zelo pomemben, kajti kljub dobrim obetom na začetku leta, da bo rudarjev dovolj je nenehno čutili pomanjkanje ljudi in mnoga čela ne morejo uspešno delati, ker so pomanjkljivo zasedena z ljudmi.

V mesecu avgusta, ki ima 27 delavnikov, se bosta izkoristili obe s planom predvideni prosti soboti, tako da bosta dela prosta dneva 6. in 20. avgusta. Po operativnem planu primanjkuje jami vzhod 21 ljudi. Možnost obložitve pa ima še za več ljudi, ker lahko napolni 79. etaža še z 60 ljudmi. Z dopolnjenim staležem 40 ljudi iz rudnika Zabukovica od

1. avgusta dalje, se bo lahko povečala proizvodnja še nad operativnim planom. Jami zahod primanjkuje še nad 25 delavcev, kar pa se bo verjetno izpolnilo z rudarji iz Zabukovice. Seveda se bodo vsi rudarji morali voziti z avtobusom v Velenje, ker zaenkrat rudnik ne razpolaga s potrebnimi stanovanji, ki pa jih bo postopoma moral zgraditi, ker je tudi namen samega podjetja.

Glede na to, da bo z novo delovno silo eden od vzrokov slabše proizvodnje odpadel, so še vedno težave v jamskih obratih, ki se kažejo v visoki temperaturi v severnem kri-

lu, ker se kljub povečanju količine zraka temperatura na delovnih mestih ne zniža. Težave so še vedno z dostavo materiala za zgraditev požarnih zidov, odkoder ponekod pritiska topla voda, kar daje misliti, da ogrevanje sloja še vedno ni povsem odpravljeno. Nadalje so še težave pri dostavljanju lesa in jeklenega oporja na nekaterih progah zaradi velikih pritiskov na profile. Skratka, težav je vedno dovolj in vsakdo izmed rudarjev si mora prizadevati za čim boljše delo na svojem delovnem mestu.

— CAN

RAZGLEDNICA UREDNIŠTVU

»ŠALEŠKEGA RUDARJA« IN BRALCEM

Po vzponu na Grossglockner (3798 m) pošiljamo uredništvu in bralcem planinski pozdrav. Člani šaleškega in prevaljskega alpinističnega odseka.

Oglašujte

in

dopisujte

v naš list!

ŠALEŠKI RUDAR

GLAVILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

Lasnik in izdajatelj: Občinski odbor SZDL Velenje — Urejuje uredniški odbor: Ivan Fijavž, Franjo Kljun, Franc Lesnik, Maks Medved, Ljuben Naraks, Milan Šterban, Jože Tekavec, Maruša Trampus, Alojz Zavolovšek in Rudolf Zevart — List izhaja vsak drugi četrtek — Posamezna številka stane 30 novih par ali 30 starih dinarjev — Letna naročnina 7 novih dinarjev in 50 novih par ali 750 starih dinarjev, polletna naročnina 3 nove dinarje in 75 novih par ali 375 starih dinarjev

Naročnina se plača vnaprej na tekoči račun: 5074-8-369 pri SDK, ekspozitura Soštanj — Naslov uredništva: ŠALEŠKI RUDAR, Velenje, Titov trg 2, poštni predal 89, telefon 8-50-87 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk in kličje: GP Celjski tisk Celje.

šport šport šport šport

Mednarodna rokometna tekma

TJC HRANICE : RK »PARTIZAN-RUDAR« 31:14

V nedeljo zvečer je bila na kotališču mednarodna rokometna tekma med domačim Rudarjem in prvakom druge zvezne rokometne lige CSSR TJC Hranice. Domači so nastopili v najmočnejši postavi, toda kljub temu niso dosegli uspeha. Hitrejši in tehnično boljši gostje so jih popolnoma nadigrali. Videlo se je, da so akcije češkega moštva smiselnejše in mirnejše. Saj so Velenjčani največ grešili ravno pri po-

dajah in streljih, to se pravi pri osnovnih rokometnih igrah.

Pri Rudarju lahko pohvalimo edine Deviča in Mravljaka, ostali pa razen požrtvovalnosti niso pokazali ničesar. Upajmo, da bo ta neuspeh, sicer mnogo močnejšim nasprotnikom spodbuda pri delu kolektiva. Pri gostih sta nastopila tudi dva državna mladinska reprezentanta.

Rezultat odgovarja dogodkom na igrišču.

TEKMA ZA POKAL MARŠALA TITA

Partizan Soštanj : Partizan-Rudar Velenje 18:19

RK SOŠTANJ: Kokot, Hočevar 1, Kac Stefan 6, Kortnik 2, Kemperle Stvarnik, Bubik 3, Kac Roman 2, Radželov 4, Brišnik.

RK RUDAR: Devič, Mravljak 6, Ovnik 5, Silovšek 3, Pistotnik 1, Kovač 1, Hlastec, Ravnjak, Pocajt 1, Lahovnik 1, Vovk 1.

V precej razburjivi in zanimivi pokalni rokometni tekmi so Velenjčani zaslužno premagali favorizira-

ne tekmece. Soštanjski igralci so igrali počasi in nesmiselno, igra velenjskega moštva pa je bila pravo nasprotje. Videlo se je, da se Velenjčani že dalj časa resneje pripravljajo, ekipa Soštanja pa je šele pred kratkim pričela z resnim delom. Svoje pa je prispevala popolna kondicijska nepripravljenost soštanjskih rokometsev in tudi podcenjevanje nasprotnika. Ekipa Rudarja je zapustila pri gledalcih zelo ugoden vtis, zdelo se nam je kot da so to popolnoma drugi igralci, kot na zadnji tekmi na kotališču. Njihove akcije so bile hitre in premišljene zato pa so se največkrat tudi končale z zadetkom. Njihova zmaga je popolnoma zaslužena. Ekipa Soštanja pa se bo morala resneje pripravljati, da bo dosegla v letošnjem prvenstvu kakršnekoli uspehe.

Pri gostih lahko pohvalimo celotno ekipo predvsem zaradi izredne požrtvovalnosti, kar pa nikakor ne moremo trditi za domačine. Pri domačih sta bila malo boljše Kokot in Stefan Kac, ki pa ni imel enakovrednih soigralcev.

BREZ »KNAPA« NE GRE

Komaj nekaj več kot leto dni izhaja v občini »Saleški rudar« pa že pravijo naši številni bralci, da brez njega ne gre. Malo go-

prispevki pomagajo, da lahko list tiskamo, v tiskarni... Ne nameravamo tarnati. V tem kratkem sestavku bomo pisali o naših NAROČNIKIH. O težavah pa kdaj drugič!

Člani nekaterih delovnih kolektivov so vsi naročeni na naš list. Tem ga dostavljamo brez naslovljanja v njihovo podjetje. Lepo bi bilo, če bi po njihovem vzgledu naredili tudi v tistih delovnih organizacijah kamor list še ni prodr. Najmanj naročnikov pa je iz vrst prosvetnih in zdravstvenih delavcev.

Število naročnikov v delovnih organizacijah je sledeče:

- rudnik lignita Velenje 3.800
- TGO »Gorenje« Velenje 850
- rudarski šolski center Velenje 600
- »Vegrad« Velenje 200
- LIK Šoštanj 100
- »Oljka« Šmartno ob Paki 100
- GP »Paka« Velenje 117
- Chrom metal Velenje 50

»Srečno vožnjo« — s Saleškim rudarjem!

vorimo o naših težavah, o prizadevanjih uredništva, da bi list popestrili in približali bralcem. Precej je bilo težav v domači hiši, pri tistih, ki z denarnimi

Tudi za njiju bo v Saleškem rudarju kaj zanimivega.

- kmetijska zadruga Šoštanj 56
  - komunalno obrtni center Velenje 15
  - TP »Bazen« Velenje 8
  - bolnica Slovenj Gradec 20
  - posamezni naslovljeni naročniki 650
  - kolportaža Velenje 50
  - kolportaža Šoštanj 80
  - zamenjava z uredništvu 31
  - arhivski primerki 100
- skupaj 6.827

Teh nekaj podatkov o številu naročnikov naj bo spodbuda ostalim, ki še nimajo »Saleškega rudarja«, da se odločijo in ga takoj naročijo.

P. n.

»SALEŠKI RUDAR«

Velenje
Titov trg 2
p. p. 89

Naročam časopis »Saleški rudar«, na naslov:

Primek in ime _____

Poklic _____

Ulica _____

Hišna št. _____

Kraj _____

Pošta _____

Vozila »šola na cesti«, bodo dobila nove oznake

Republiški sekretariat za notranje zadeve SRS v Ljubljani je izdal strokovno navodilo o poučevanju kandidatov za voznike motornih vozil in o izdajanju potrdil ter posebnih znakov za motorna vozila na katerih se uče kandidati praktične vožnje.

Po tem navodilu bodo kandidati lahko vozili v javnem prometu vozila tiste kategorije za katero nameravajo delati vozniki izpit. Vozilo mora biti označeno s posebnim znakom. Kandidata lahko poučuje vsak voznik, ki izpolnjuje pogoje iz 114. člena temeljnega zakona o varnosti prometa na javnih cestah. Izjemoma bodo lahko dobili posebni znak in potrdilo za praktično poučevanje vožnje brez nadzorstva voznika motoristi. Prošnje za izdajo potrdila bodo vlagala društva, ki se bavijo s poučevanjem praktične vožnje kandidatov in vozniki motornih vozil, ki izpolnjujejo pogoje ter se bavijo s poučevanjem kandidatov. Posebni znak bo izdajal oddelek za notranje zadeve Skupščine občine Velenje posameznikom — inštruktorjem z veljavnostjo največ do 3 mesecev, društvom in organizacijam, ki poučujejo kandidate za opravljanje vozniškega izpita pa z veljavnostjo za neomejeno dobo.

Voznik — posameznik, ki poučuje kandidata praktične vožnje bo moral v prošnji navesti katere kandidate bo poučeval, ker bodo ti vpisani v potrdilu.

Nov način označevanja vozil z modrimi tablicami, na katerih je na sredini črka L, se bo začel izvajati s 15. septembrom 1966.

Da bi do tega roka bila vozila v katerih se bodo poučevali kandidati praktične vožnje označena z novimi znaki, obveščamo vse tiste, ki želijo dobiti omenjene znake, da vložijo prošnjo za izdajo tablic in potrdila.

Iz oddelka za notranje zadeve Sob Velenje

Nagrade vajencev

Ker samostojni obrtniki na območju občine Velenje večkrat sprašujejo kakšne nagrade naj dajejo vajencem, ki se pri njih uče, dajemo tole pojasnilo:

V uradnem listu socialistične republike Slovenije, št. 29, z dne 23. 9. 1965, je izšel zakon o nagrajevanju vajencev. Ta zakon v 2. členu določa, da lahko občinska skupščina določi najnižji znesek nagrade, ki pripada vajencu.

Skupščina občine Velenje je na podlagi tega člena, dne 4. 3. 1966 sprejela odlok o najnižjih nagradah vajencev, objavljen v Uradnem vestniku občine Velenje, št. 2, z dne 28. 3. 1966, s katerim so določeni najnižji zneski vajeniških nagrad za prvo, drugo in tretje leto učenja (prvo leto 120 N-din, drugo leto 160 N-din in tretje leto 200 N-din).

3. člen zakona o nagrajevanju vajencev pa določa: »Samostojni obrtniki morajo vajencem plačevati nagrade najmanj v višini povprečnega zneska nagrade, ki jih plačujejo družbene obrtne organizacije na območju občine svojim vajencem. Ta znesek ugotovi pristojni občinski upravni organ.«

V zvezi s tem je izračunano povprečje vajeniških nagrad na območju občine Velenje, ki znaša:

- 1. v prvem letu učenja 130 N-din
- 2. v drugem letu učenja 170 N-din
- 3. v tretjem letu učenja 220 N-din

Ker je povprečje vajeniških nagrad višje od najnižjih nagrad, določenih z odlokom, morajo obrtniki kot najnižji znesek vajeniške nagrade upoštevati povprečje vajeniških nagrad, ne pa minimalne nagrade, določene z odlokom.

Oddelek za gospodarstvo Skupščine občine Velenje

VOZNI RED

za avtobus na relaciji
ZABUKOVICA - ŽALEC - PRELOGE

km	Postaja	Postajališče			
4.45	12.45	20.45	—	ZABUKOVICA	7.40 15.40 25.40
4.49	12.49	20.49	2	Griže »K«	7.36 15.36 25.36
4.51	12.51	20.51	3	Migojnice	7.34 15.34 25.34
4.55	12.55	20.55	5	Zalec	7.30 15.30 25.30
4.57	12.57	20.57	6	Novo Celje	7.28 15.28 25.28
4.59	12.59	20.59	7	Petrovče	7.26 15.26 25.26
5.04	13.04	21.04	10	M. Pirešica	7.21 15.21 25.21
5.06	13.06	21.06	11	V. Pirešica	7.19 15.19 25.19
5.12	13.12	21.12	14	Ponikva »K«	7.13 15.13 25.13
5.16	13.16	21.16	16	Sp. Črnav	7.09 15.09 25.09
5.25	13.25	21.25	20	Vinska gora	7.02 15.02 25.02
5.27	13.27	21.27	22	G. Črnav	6.58 14.58 22.58
5.31	13.31	21.31	24	Korun	6.54 14.54 22.54
5.32	13.32	21.32	25	Velenje	6.53 14.53 22.53
5.34	13.34	21.34	26	Velenje - tržnica	6.51 14.51 22.51
5.36	13.36	21.36	27	Velenje - Rud. dom	6.49 14.49 22.49
5.38	13.38	21.38	28	Pesje	6.47 14.47 22.47
5.40	13.40	21.40	29	PRELOGE	6.45 14.45 22.45

Velja od 8. 8. 1966 dalje.

Realiteta prišla
Samo v
Prizerskih salonih

KOMUNALNO OBRTNEGA CENTRA
v centru Velenja
pri Rudarskem domu
& Šoštanju

Velenje

KINO

- Dne 27. avgusta
»UBEZNIK IZ ALKATRAZA«
ameriški film
- Dne 29. avgusta
»AMERIŠKA VESELA PARADA«
ameriški film
- KINO »SVOBODA« VELENJE
- Dne 20. in 21. avgusta
»PAST ZA STARŠE«
ameriški, barvni film
- Dne 23. in 24. avgusta
»BITKA ZA SEVASTOPOL«
sovjetski film
- Dne 25. in 26. avgusta
»PRAVO STANJE STVARI«
jugoslovanski film
- Dne 25. in 26. avgusta
»IZGON IZ PEKLA«
ameriški, barvni film
- Dne 27. in 28. avgusta
»UBEZNIK IZ ALKATRAZA«
ameriški film
- Dne 30. avgusta
»AMERIŠKA VESELA PARADA«
ameriški film
- Dne 31. avgusta
»DVA V STEPI«
sovjetski film
- Dne 1. in 2. septembra
»MUKTAR«
sovjetski film — mladinski
- FILMSKO GLEDALIŠČE
- Dne 20. avgusta
»PAST ZA STARŠE«
ameriški, barvni film
- Dne 22. avgusta
»DNEVI SKUSNJAVE«
jugoslovanski film

Prizor iz filma »Izgon iz pekla«, ki bo na sporedu 25. in 26. avgusta v Velenju.